

СТРАТЕГІЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ МІСТА ОЛЕКСАНДРІЇ ДО 2030 РОКУ

Стратегія розроблена Академією публічно-приватного партнерства
(www.appp.com.ua) на замовлення Олександрійської міської ради

ЗМІСТ

	Стор.
ВСТУП	3
Розділ 1. ЗАГАЛЬНІ РАМКИ СТРАТЕГІЇ	5
Розділ 2. ОЦІНКА ПОТОЧНОГО СТАНУ І ПОТЕНЦІАЛУ РОЗВИТКУ МІСТА	14
2.1. Загальна характеристика міста	14
2.2. Рейтингова оцінка на основі аналізу статистичної інформації	16
2.3. Експертна оцінка за результатами анкетного опитування	24
2.4. Комплексна оцінка за результатами рейтингового і експертного оцінювання	31
2.5. Стратегічні пріоритети щодо розвитку міста відповідно до комплексного аналізу	34
Розділ 3. РОЗВИТОК МІСЬКОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ЯК ОСНОВА РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ	43
Розділ 4. ІНСТИТУЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ	63
Розділ 5. ЕТАПИ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ	71
ДОДАТКИ	74

Умовні скорочення

ООН	Організація Об'єднаних Націй
ЦСР	Цілі Сталого Розвитку Глобальної Стратегії Сталого Розвитку до 2030 р. ООН
ЦСР 11	Ціль №11 (сталий розвиток міст) у системі Цілей Сталого Розвитку ООН
СП1	Стратегічний пріоритет №1 «Достойна робота для всіх»
СП2	Стратегічний пріоритет №2 «Комфортні умови проживання»
СП3	Стратегічний пріоритет №3 «Раціональне господарювання»
Центр	Центр Стратегічного Розвитку м. Олександрія
Стратегія	Стратегія сталого розвитку м. Олександрія
МІП	Міський Інфраструктурний План

ВСТУП

Стратегія сталого розвитку міста Олександрія (далі – Стратегія) розроблена з урахуванням нової Глобальної Стратегії Сталого Розвитку, схваленою Організацією Об'єднаних Націй у вересні 2015 року, базується на використанні методів загальної теорії стратегічного управління, порівняльного кількісного аналізу, експертного і рейтингового оцінювання.

Метою Стратегії є створення сучасного європейського міста, привабливого для проживання та ведення бізнесу, базуючись на ефективному використанні наявних ресурсів, існуючих конкурентних перевагах міста, збереженні навколишнього середовища та розвитку людського капіталу, а також запровадженні інновацій й кращих світових практик управління сталим розвитком.

Базуючись на аналізі поточного стану і потенціалу розвитку міста за результатами рейтингової оцінки та експертного опитування, сформовано стратегічні пріоритети щодо розвитку міста:

- Достойна робота для всіх;
- Комфортні умови проживання;
- Раціональне господарювання.

Для кожного з цих пріоритетів визначено цільові показники, які мають бути досягнуті у 2020 та 2030 роках за індикаторами Цілей Сталого Розвитку ООН, у тому числі серед них виокремлено ті, за якими успішність реалізації Стратегії оцінюватиметься суспільством.

Зважаючи на те, що відповідно до міжнародного досвіду будь яка стратегія розвитку не може бути реалізована на практиці, якщо вона не базуватиметься на створенні / модернізації сучасної інфраструктури (економічної, соціальної, управлінської), зроблено аналіз стану та проблем інфраструктурного розвитку міста Олександрія й запропоновано перспективні для реалізації з огляду на досягнення Цілей Сталого Розвитку проекти, підготовка та впровадження яких є вирішальною для реалізації Стратегії.

Доведено, що першочерговими завданнями в рамках реалізації Стратегії Сталого Розвитку міста мають стати:

- розроблення Міського Інфраструктурного Плану, спрямованого на досягнення Цілей Сталого Розвитку (спочатку на середньострокову перспективу (2017 - 2020 рр.), а після цього – на довгострокову перспективу (2021 - 2030 рр.);
- створення у місті Центру Стратегічного Розвитку, відповідального за підготовку та реалізацію місцевих інфраструктурних планів, моніторинг

виконання цих планів та Стратегії, донесення до мешканців міста інформації з питань, пов'язаних з їх реалізацією.

Ці та інші завдання включено до Плану заходів з реалізації Стратегії на першому етапі її виконання (2016 - 2020).

Як перший крок у формуванні Міського Інфраструктурного Плану зроблена попередня оцінка запропонованих містом (органами виконавчої влади, комунальними підприємствами та приватним бізнесом) інфраструктурних та інших інвестиційних проектів та визначено серед них такі, що є важливими для досягнення Цілей Сталого Розвитку й потребують проведення додаткового аналізу на предмет доцільності їх включення до цього Плану на 2017 - 2020 роки. Оскільки відібрані проекти не покривають весь спектр завдань щодо інфраструктурного розвитку міста, в Стратегії надані рекомендації щодо спрямованості та сутності інвестиційних проектів, пропозиції за якими мають бути розроблені найближчим часом з огляду на їх актуальність для досягнення цільових показників за кожним із стратегічних пріоритетів та Цілей Сталого Розвитку до 2030 року загалом.

Розглянуто інституційні механізми реалізації Стратегії.

Зважаючи на новаторський та інноваційний характер Стратегії, яка є першим прикладом адаптації національних стратегічних документів до Цілей Сталого Розвитку ООН до 2030 року в Україні, наголошено на необхідності залучення до її реалізації вітчизняних та міжнародних експертів, а також міжнародних організацій, що опікуються цими питаннями.

РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНІ РАМКИ СТРАТЕГІЇ

Наприкінці вересня 2015 року Організацією Об'єднаних Націй затверджено нову Глобальну Стратегію Сталого Розвитку до 2030 року та схвалено 17 Цілей Сталого Розвитку (далі – ЦСР) й 169 завдань, які мають бути реалізовані на їх виконання всіма державами світу. Зазначені документи були підтримані 193 країнами-членами ООН, включаючи Україну.

При обговоренні засобів реалізації ЦСР на пленарній асамблеї ООН підкреслено важливість адаптації стратегічних документів країн світу та окремих територій до нової Глобальної Стратегії Сталого Розвитку, а також розроблення механізмів їх реалізації, у тому числі на засадах державно-приватного партнерства.

Стратегія сталого розвитку міста Олександрія (далі – Стратегія) побудована на базі нової Глобальної Стратегії Сталого Розвитку ООН та ставить за мету визначення цільових показників розвитку міста до 2020 р. (проміжне завдання) та 2030 р. відповідно до Цілей Сталого Розвитку, а також засобів їх практичної реалізації.

Стратегія розроблена з використанням методів теорії стратегічного управління та передбачає послідовне виконання наступних етапів:

- формування дерева цілей і системи показників Стратегії з урахуванням цілей і завдань нової Глобальної Стратегії Сталого Розвитку ООН;
- комплексний аналіз поточної ситуації і потенціалу розвитку м. Олександрія, у тому числі з урахуванням результатів експертного опитування, в контексті досягнення Цілей Сталого Розвитку;
- визначення проблемних питань, що гальмують розвиток міста, і потенційних точок росту; формування на цій основі пріоритетних напрямів сталого розвитку міста в контексті ЦСР;
- аналіз можливих засобів реалізації Стратегії;
- розроблення Плану дій щодо реалізації Стратегії з визначенням конкретних заходів, джерел фінансування і засобів контролю за виконанням включених до нього завдань;
- визначення механізмів моніторингу та корегування реалізації Стратегії.

Цілі Сталого Розвитку – 2030, з урахуванням необхідності досягнення яких розроблена Стратегія сталого розвитку міста Олександрія наведені у табл. 1.1

Цілі Сталого Розвитку ООН - 2030

ЦСР	Мета сталого розвитку	Скорочено
1	Покінчити з бідністю в усіх її формах в усьому світі	Ліквідація бідності
2	Покінчити з голодом, забезпечити продовольчу безпеку і поліпшення харчування; сприяти сталому розвитку сільського господарства	Ліквідація голоду
3	Забезпечити здоровий спосіб життя і сприяти добробуту для всіх в будь-якому віці	Охорона здоров'я
4	Забезпечити всеохоплюючу і справедливу якісну освіту; заохочувати можливості навчання протягом усього життя для всіх	Якісна освіта
5	Домогтися гендерної рівності та розширити права і можливості всіх жінок і дівчат	Гендерна рівність
6	Забезпечити наявність і раціональне використання водних ресурсів та санітарії для всіх	Чиста вода і санітарія
7	Забезпечити загальний доступ до недорогого, надійного, стійкого і сучасного енергопостачання	Енергія та енергоефективність
8	Сприяти неухильному, всеохоплюючому та сталому економічному зростанню, повній і продуктивній зайнятості та гідній праці для всіх	Стала економіка
9	Створити гнучку інфраструктуру, сприяти всеосяжній і стійкій індустріалізації; заохочувати інновації	Інфраструктура та інновації
10	Зменшити нерівність всередині країн і між ними	Скорочення нерівності
11	Забезпечити відкритість, безпечність, життєздатність і екологічну сталість міст і населених пунктів	Сталий розвиток міст
12	Забезпечити стійкі моделі споживання і виробництва	Використання ресурсів
13	Вжити термінових заходів щодо боротьби зі зміною клімату та її наслідками	Протидія зміні клімату
14	Зберігати і раціонально використовувати океани, моря і морські ресурси в інтересах сталого розвитку	Безпечне використання океанів
15	Зберігати і відновлювати екосистеми суші і сприяти їх раціональному використанню, раціонально розпоряджатися лісами, боротися з опустелюванням, зупинити і повернути назад процес деградації земель; зупинити процес втрати біорізноманіття	Безпечне використання суші
16	Сприяти створенню мирних і вільних від соціальних бар'єрів суспільств в інтересах сталого розвитку, забезпечувати доступ до правосуддя для всіх і створювати ефективні, підзвітні і засновані на широкій участі установи на всіх рівнях	Мир і верховенство права
17	Зміцнювати засоби досягнення сталого розвитку та активізувати роботу механізмів Глобального партнерства в інтересах сталого розвитку	Глобальне партнерство

Сталому розвитку міст і населених пунктів присвячена окрема ціль нової Глобальної Стратегії Сталого Розвитку (ЦСР 11), що свідчить про важливість забезпечення міського розвитку у сучасному світі.

Для досягнення цієї цілі (ЦСР 11) мають бути вирішені такі завдання:

11.1. Забезпечити доступ до нормального, безпечного і прийняттого за ціною житла і основних послуг для всіх.

11.2. Надати доступ до безпечних, прийнятних за ціною, доступних й стійких транспортних систем для всіх, підвищивши безпеку дорожнього руху, зокрема шляхом розширення мережі громадського транспорту, приділяючи при цьому особливу увагу потребам людей, що знаходяться в уразливому положенні, жінок, дітей, інвалідів та літніх осіб.

11.3. Розширити масштаби відкритої для всіх і стійкої урбанізації, а також можливості для демократичного, комплексного й сталого планування населених пунктів та управління ними в усіх країнах.

11.4. Активізувати зусилля щодо захисту й охорони всесвітньої культурної і природної спадщини.

11.5. Суттєво скоротити кількість загиблих і постраждалих від лих, у тому числі від стихійних лих, пов'язаних з водою, з особливим наголосом на захист малозабезпечених та вразливих груп населення; знизити економічні втрати від таких лих у перерахунку на валовий внутрішній продукт.

11.6. Зменшити негативний екологічний вплив міст у розрахунку на душу населення, у тому числі за рахунок особливої уваги до якості повітря та до видалення відходів на муніципальному та інших рівнях.

11.7. Забезпечити загальний доступ до безпечних, відкритих для всіх зелених зон й громадських місць відпочинку, зокрема для жінок і дітей, літніх людей та інвалідів.

11.a. Підтримувати розвиток позитивних економічних, соціальних і екологічних зв'язків між міськими, приміськими і сільськими районами шляхом зміцнення планування розвитку на національному та регіональному рівнях.

11.b. Збільшити кількість міст і населених пунктів, які схвалили й здійснюють комплексні стратегії та плани, спрямовані на загальне охоплення, забезпечення ефективного використання ресурсів, пом'якшення наслідків зміни клімату та адаптацію до таких змін, стійкість до стихійних лих.

11.c. Підтримувати найменш розвинені країни, в тому числі за допомогою фінансової і технічної допомоги, в будівництві стійких і міцних будівель з використанням місцевих матеріалів.

Перші сім завдань окреслюють стратегічні орієнтири щодо трансформації міст у «сталі та розумні», а також забезпечують підґрунтя для визначення показників, досягнення яких свідчатиме про сталість розвитку міст.

Останні три завдання (11.а. - 11.с.) містять механізми досягнення ЦСР 11 містами, які прагнуть стати сталими та розумними. Одним з таких механізмів є реалізація комплексної стратегії розвитку міста, побудованої з урахуванням завдань Цілей Сталого Розвитку загалом. Адже забезпечення сталого розвитку міста не обмежується необхідністю реалізації лише ЦСР 11. Цілий ряд показників, які мають бути притаманні сталим і розумним містам залежать від виконання окремих завдань, які передбачені іншими Цілями Сталого Розвитку¹.

Аналіз цих завдань дозволив виявити взаємозв'язок між основними складовими сталого міського розвитку (такими як економічний, екологічний і соціальний розвиток міста) в рамках ЦСР 11 та іншими ЦСР, визначеними у Глобальній Стратегії Сталого Розвитку (рис. 1.1)

¹ Кожній з 17-ти ЦСР відповідає свій перелік завдань, частина з яких має безпосереднє відношення до забезпечення сталого розвитку міста.

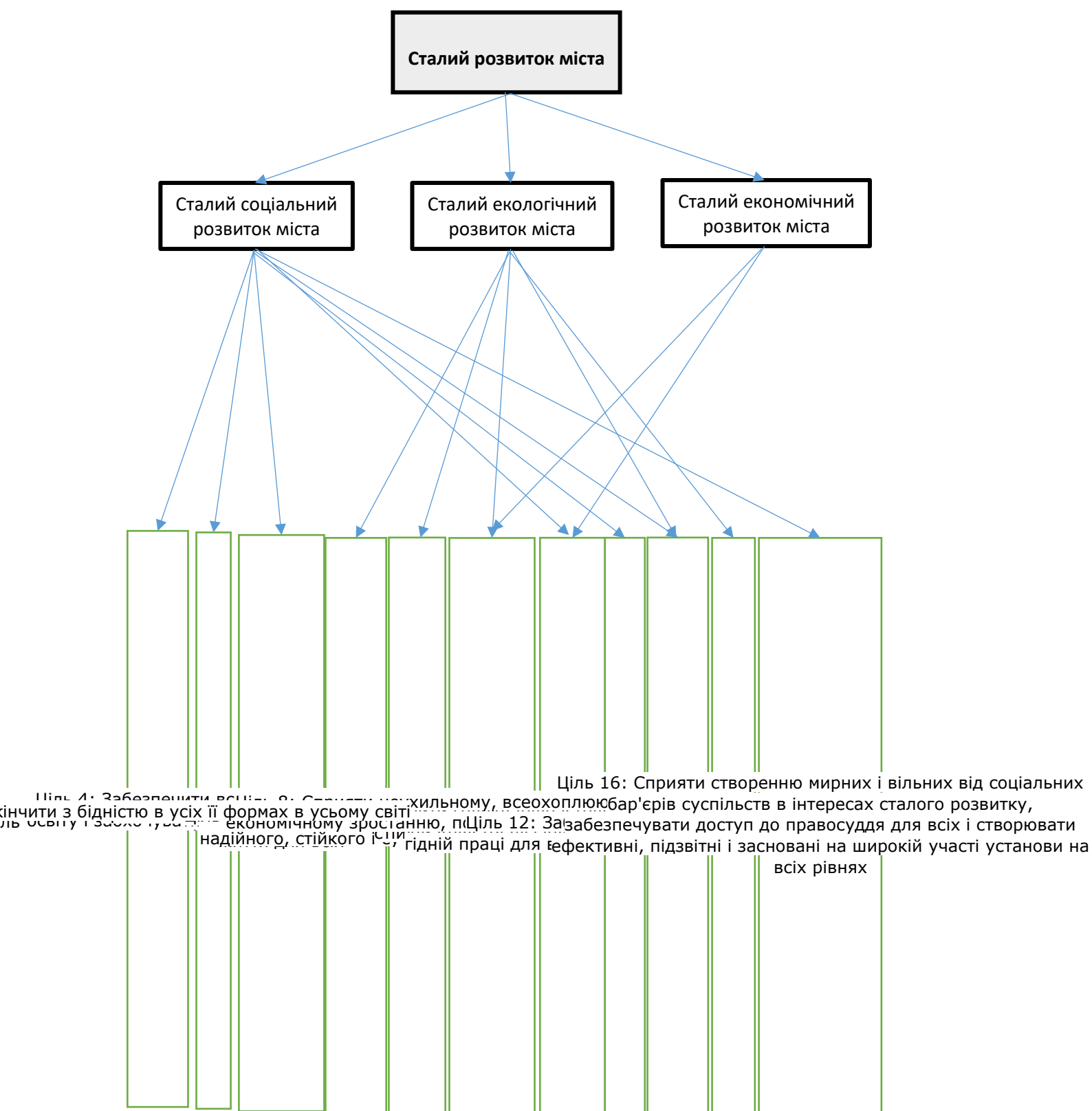

Рис. 1.1. Взаємозв'язок основних складових сталого міського розвитку (економічний, екологічний і соціальний розвиток міста) в рамках ЦСР 11 та іншими ЦСР

Моніторинг та аналіз завдань, що містяться у всіх 17-ти ЦСР та мають безпосереднє відношення до забезпечення сталого розвитку міст, дав змогу визначити цільові показники, на реалізацію яких має бути спрямована Стратегія сталого розвитку м. Олександрія, та структурувати їх за складовими та напрямками забезпечення сталого розвитку (табл. 1.2).

Таблиця 1.2

**Орієнтири для формування Стратегії сталого розвитку м. Олександрія
в контексті Глобальної Стратегії Сталого Розвитку ООН до 2030 року**

<i>Напрями</i>	<i>Завдання ЦСР ООН</i>
СТАЛИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК МІСТА	
Економічне зростання	Ціль 8, 9 Завдання: Підтримати темп економічного зростання на душу населення у відповідності до національних умов. Збільшити частку промислового виробництва у ВВП. Підтримати розвиток малих і середніх підприємств у т. ч. за рахунок надання доступу до фінансових послуг. Сприяти створенню нових робочих місць. Забезпечити до 2030 повну ліквідацію безробіття, до 2020 – значно знизити частку молоді, що не працює і не вчиться
Інвестиційно-інноваційний розвиток	Цілі 8, 9. Завдання: Збільшити частку модернізованих промислових підприємств, забезпечивши підвищення ефективності використання ресурсів і впровадження інноваційних технологій. Сприяти зростанню продуктивності праці у промисловості за рахунок впровадження інновацій. Активізувати науково-технічні дослідження
СТАЛИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ РОЗВИТОК МІСТА	
Рациональне використання ресурсів	Цілі 6, 7, 12 Завдання: Підвищити ефективність використання природних ресурсів, забезпечити доступність населення до інформації про використання ресурсів. Забезпечити доступ всього населення до питної води. Забезпечити доступ до енергопостачання для всіх. Збільшити частку використання енергії з відновлювальних джерел. У 2 рази підвищити глобальний показник енергоефективності
Якісне довкілля	Цілі 6, 11, 12 Завдання: Підвищити якість атмосферного повітря, питної води та поверхневих вод. Зменшити у 2 рази частку неочищених стічних вод. Забезпечити належну утилізацію відходів. У 2 рази (на душу населення) скоротити кількість харчових відходів та втрати харчів. Збільшити частку переробки і вторинного використання відходів. Збільшити площі та забезпечити доступність до зон зелених насаджень (кв. м

Напрями	Завдання ЦСР ООН
	на душу населення)
СТАЛИЙ СОЦІАЛЬНИЙ РОЗВИТОК	
Рівень життя	Цілі 1, 10 Завдання: Забезпечити доходи 40% найбідніших верств населення на рівні, більш ніж середні доходи по країні. Повністю ліквідувати крайню бідність². Скоротити на 50% частку бідного населення (згідно національного визначення). Забезпечити соціальний захист для більшості бідних і вразливих верств населення
Якість життя	Цілі 3, 4, 8, 11,16 Завдання: До 2030 забезпечити повний доступ до доступного і безпечного житла і основних послуг життєзабезпечення. Знизити коефіцієнт материнської смертності (до 70 на 100000 живонароджених), знизити дитячу смертність до 5 років (12 смертей при народженні на 1000 живонароджених; 25 смертей дітей до 5 років на 1000 живонароджених). Забезпечити повний доступ до охорони репродуктивного здоров'я. До 2030 покласти кінець епідеміям СНІДу, туберкульозу, малярії. Забезпечити боротьбу з гепатитом та іншими інфекційними захворюваннями. До 2030 зменшити на 1/3 смертність від неінфекційних хвороб (за рахунок розвитку профілактики та первинної медичної допомоги). Знизити рівень захворювань на наркозалежність та алкоголізм. Підвищити рівень доступності медичних послуг. Забезпечити повну доступність дошкільної і шкільної освіти, підвищити рівень доступності до професійно-технічної та вищої освіти. Забезпечити збереження культурної спадщини і розвиток туризму. Знизити рівень злочинності, корупції, забезпечити доступ до правосуддя
Стала міська інфраструктура	Цілі 3, 9, 11, 16 Завдання: До 2030 створити стійкі транспортні системи, забезпечити доступ до надійного, безпечного екологічно чистого транспорту на основі підвищення безпеки дорожнього руху, розширення використання громадського транспорту. Скоротити у 2 рази смертність у ДТП. До 2030 розвинути якісну, надійну і стійку інфраструктуру і модернізувати технології для сучасного і сталого енергопостачання. До 2030 розширити масштаби відкритої для всіх екологічно сталої урбанізації, сталого просторового планування і міського управління. Створити ефективні прозорі органи управління, забезпечити відповідальне прийняття рішень на всіх рівнях управління містом з участю всіх верств населення і захистом основних свобод у відповідності з національним законодавством

² крайня бідність – менше 1,25 доларів в день на 1 людину

Формалізація, деталізація й оцінка можливостей щодо досягнення наведених у таблиці цільових показників дасть змогу структурувати наявні (стартові) характеристики поточного соціально-економічного стану міста в системі координат Цілей Сталого Розвитку, а також визначити показники, за якими здійснюватиметься оцінка стану виконання завдань Стратегії сталого розвитку м. Олександрія.

Деталізація цих показників здійснена у вигляді дерева цілей, яке використовується як основа для підготовки Стратегії сталого розвитку м. Олександрія в контексті Глобальної Стратегії Сталого Розвитку ООН (рис. 1.2).

Кожному індикатору нижнього (четвертого) рівня ієрархії цього дерева цілей відповідає певний перелік показників, за допомогою яких здійснюється контроль досягнення визначених в Стратегії цілей.

Система показників нижнього рівня, їх значення станом на момент підготовки Стратегії, а також прогнозовані – на 2020 і 2030 роки наведена у Додатку 1. При цьому, цільові показники для 2030 року мають уточнюватися за результатами моніторингу виконання Стратегії на щорічній основі.

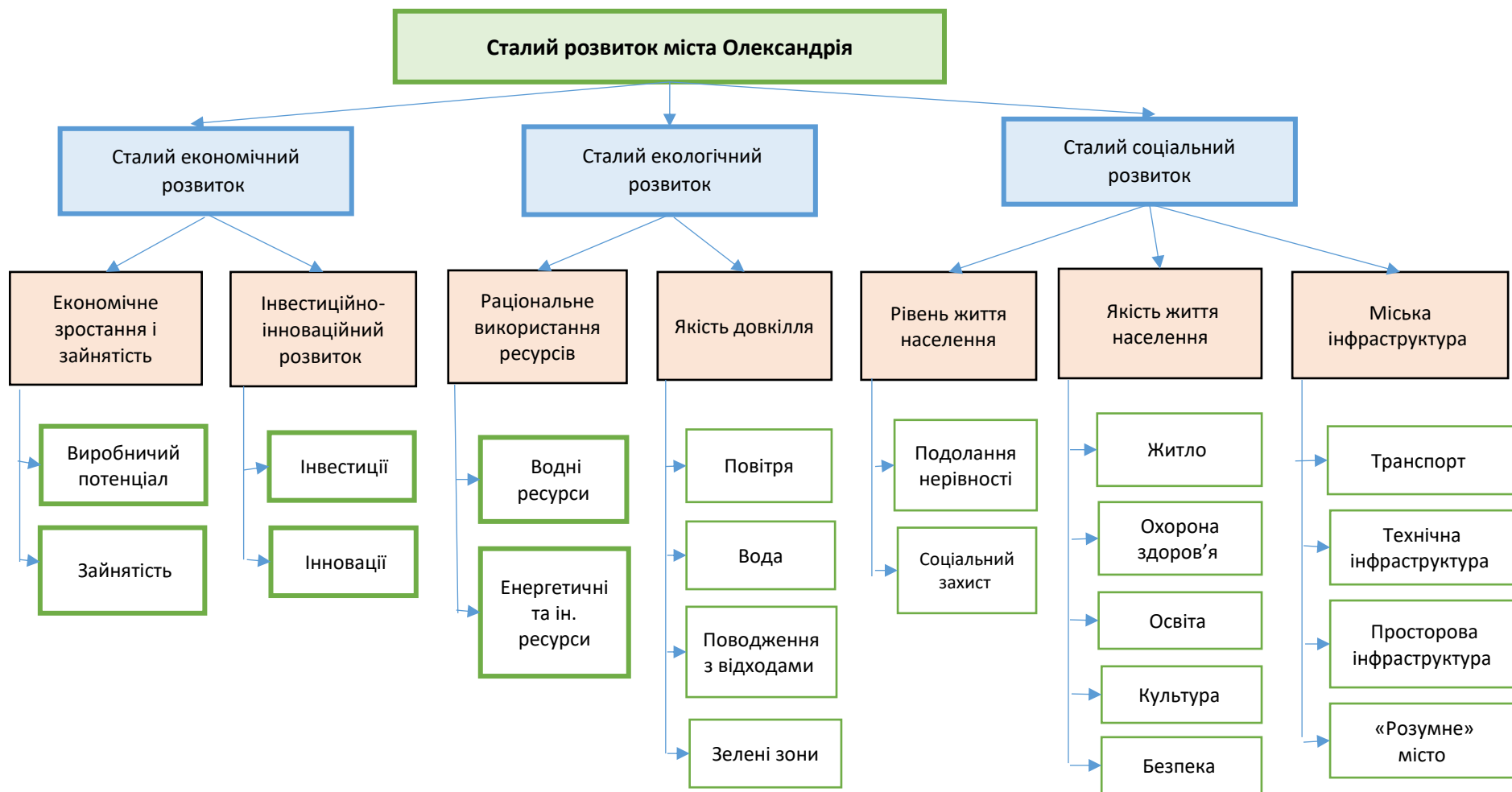

Рис. 1.2. Дерево цілей як основа для розробки Стратегії сталого розвитку міста Олександрія відповідно до ЦСР ООН

РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА ПОТОЧНОГО СТАНУ І ПОТЕНЦІАЛУ РОЗВИТКУ МІСТА

2.1. Загальна характеристика міста

Олександрія – місто обласного підпорядкування на сході Кіровоградській області. Місто розташоване в центральній частині України за 75 км від м. Кіровоград, у степовій зоні, на злитті двох річок – Інгульця і Березівки. Крім цих річок, до поверхневих вод міста належать річка Бешка, Войнівське водосховище на р. Інгулець, затоплені відпрацьовані буровугільні кар'єри і розрізи. З трьох сторін місто оточують висоти з відміткою 136-142 м, на яких розташовані основні промислові зони.

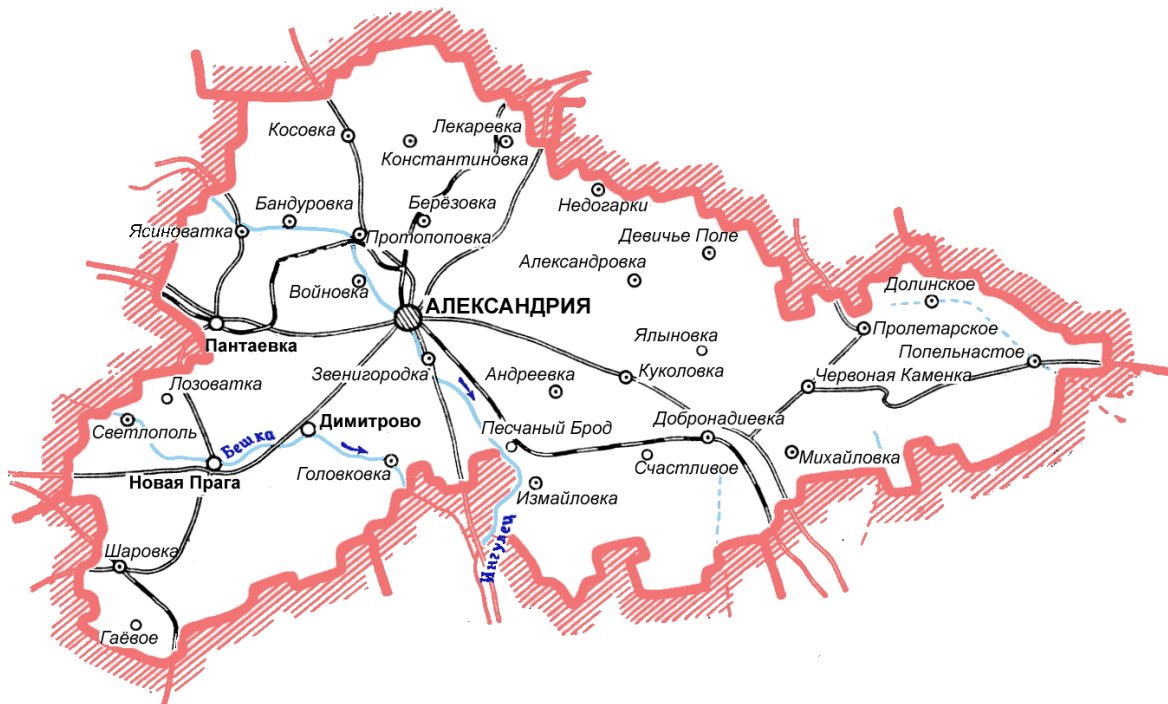
На території міста знаходиться два лісових масиви: Звенигородський лісовий масив (площею 287 га) і лісовий масив біля Олександрійського геріатричного пансіонату (83 га). Площа загальних зелених зон міста становить 862,48 га.

Природно-кліматичні умови Олександрії сприятливі для вирощування таких сільськогосподарських культур, як озима пшениця, кукурудза, картопля, цукровий буряк, а також для розвитку садівництва і овочівництва.

Природно-мінеральні ресурси представлені, в першу чергу, значними покладами бурого вугілля. Місто Олександрія є центром Дніпровського буровугільного басейну, який об'єднує родовища 5-ти центральних областей України (Житомирської, Вінницької, Київської, Кіровоградської, Черкаської, Запорізької та Дніпропетровської областей). Серед родовищ з відкритим способом видобутку більше половини розташовані у Кіровоградській області. Олександрія є одним із трьох найбільших центрів буровугільної промисловості. Діючі та фактично розвідані потужності 12-ти родовищ і розрізів бурого вугілля Олександрії складають 207,5 млн. т. Крім того, місцеві надра багаті покладами 10

видів нерудних корисних копалин (каоліни, графіт, пісок, глини, бут, граніт та інші види каміння тощо), які придатні для використання в будівництві, хімічному виробництві та інших галузях промисловості. До природних багатств міста слід віднести підземні запаси питної води і підземні джерела радонових мінеральних вод, які можуть використовуватися у лікувальних цілях.

Вигідне географічне розташування посилює транспортну доступність міста Олександрія. Місто розташоване на перехресті європейських автошляхів Е-50 (від французького м. Брест до російського м. Махачкала) і Е-584 (від Полтави до румунського м. Слабозія). Європейський автошлях Е-584 на відрізку Полтава-Олександрія-Знам'янка збігається з державними автошляхами міжнародного значення М-22 та М-04. Через місто проходять залізничні магістралі Київ-Дніпропетровськ та Одеса-Харків. За 12 кілометрів на північ від міста розташована вузлова залізнична станція Користівка, що значно розширює діапазон транспортного залізничного сполучення. Найближчий аеропорт знаходиться на відстані 80 км – у м. Кіровоград.

Автостанція Олександрії обслуговує більш ніж 150 автобусних рейсів міжміського і приміського сполучення. В межах міста транспортних парк пасажирських перевезень представлений автобусами і таксомоторами. Для обслуговування транспортних потреб населення Олександрії використовується маршрутна мережа, що складається з 30-ти маршрутів.

Чисельність населення міста складає 87,7 тис. осіб, а разом з підпорядкованими Олександрії селищами Димитрове і Пантаївка на площі 6142 га проживає 91,8 тис. осіб. Значні темпи старіння та природного скорочення кількості населення призводять до зростання демографічного навантаження на працездатну його частину. Саме 33 тис. осіб працездатного віку складають

трудові ресурси і характеризується різноманітністю спеціальностей і навичок, набуттю яких сприяє діяльність у місті 7-ми вищих навчальних закладів II-III рівня акредитації і 4 професійно-технічних училищ.

Економіка міста Олександрія завжди була зорієнтована на буровугільну промисловість, яка більше як півстоліття займала домінуюче положення у структурі промислового виробництва. Розквіт припав на кінець 1980-х років. Тоді вугілля видобувалось на семи розрізах і трьох шахтах, а на підприємствах буровугільного комплексу працювало близько 15 тис. чол. На сьогодні буровугільна галузь перебуває у кризовому стані, що призводить до накопичення соціально-економічних проблем.

Місто має потужну групу підприємств машинобудування і розвинену харчову промисловість. Продукція машинобудування забезпечує важливу частку товарного експорту. Найбільш вагомими експортними позиціями є машини, обладнання та механізми; електротехнічне обладнання, готові харчові продукти. Діяльність малого і середнього бізнесу Олександрії переважно зосереджена у таких сферах, як торгівля, транспортні перевезення, промислове виробництво, надання різноманітних послуг.

2.2. Рейтингова оцінка на основі аналізу статистичної інформації

Рейтингова оцінка стану та перспектив розвитку м. Олександрія здійснювалася на основі аналізу фактичних значень показників соціально-економічного стану міста за 2015 рік, структурованих у системі координат ЦСР, та їх прогностичних значень на 2020 і 2030 роки.

Слід зазначити, що прогностичні значення на 2020 і 2030 рр. були лише частково надані міською адміністрацією (Додаток 1). Виходячи з цього, перелік показників для рейтингового оцінювання був сформований на основі процедури попереднього аналізу наданих даних. Для показників з відсутніми прогностичними значеннями приймалося одне з двох рішень: або вилучення показника з переліку (у випадку, якщо цей показник не мав визначального значення з огляду на ЦСР), або визначення прогнозу показника на основі існуючих нормативів і порогових значень, прийнятих у вітчизняній і міжнародній практиці.

Фактичні та прогностичні значення показників для рейтингової оцінки стану і перспектив розвитку міста Олександрія, що використовувалися для рейтингової оцінки, наведені у табл. 2.1. Показники, визначені на базі існуючих нормативних і порогових значень, позначені зірочкою.

Таблиця 2.1

**Фактичні і прогнозні значення показників для рейтингової оцінки
стану і перспектив розвитку міста Олександрія**

<i>Показники</i>	<i>2015 р.</i>	<i>2020 р.</i>	<i>2030 р.</i>
СТАЛИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК МІСТА			
Економічний розвиток і зайнятість			
Питома вага міста в економіці району і області, %	4,8	8	11
Темпи економічного зростання, % (до базисного 2014 р.) (по темпах росту виробництва промислової продукції)	72,8	81,5	87,2
Рівень використання промислових фондів в промисловості, %	50	65	90
Питома вага непрацюючих і збиткових підприємств, %	50	35	15
Обсяг реалізованої промислової продукції на душу нас., грн.	10560	27233	76253
Обсяг роздрібного товарообороту на душу нас, грн.	9804	25054	72985
Частка малих і середніх підприємств, %	89,2	93	96
Коефіцієнт покриття імпорту експортом (відношення між обсягами експорту та імпорту), разів	0,66	1,25	1,06
Рівень безробіття працездатного населення	12	7	5
Рівень безробіття серед молоді	41	30	10
Створення робочих місць (чол. за рік)	1672	1700	1700
Інвестиційно-інноваційний розвиток			
Капітальні інвестиції на душу нас., грн.	2691,7	3500*	3900*
Частка прямих іноземних інвестицій у загальному обсязі інвестицій, %	55	40*	30*
Питома вага випуску інноваційної продукції, %	0	7	15
СТАЛИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ РОЗВИТОК МІСТА			
Раціональне використання ресурсів			
Частка ресурсів підземних вод у загальному обсязі водопостачання, %	0	25	45
Частка очищення стічних вод (%)	100	100	100
Питома вага втрат води в загальному використанні, %	29,8	25	12
Втрати теплової енергії в інженерних мережах, %	13	12*	11*
Оцінка енергоефективності будівель (частка будівель бюджетної сфери та житлового фонду, що пройшла енергомодернізацію)	0	20*	50*
Якісне довкілля (Екологічна безпека)			
Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря на душу нас., кг/чол.	41,26	40,0*	38,0*
Наявність в місті екологічно небезпечних промислових підприємств (так/ні)	0	0	0
Якість питної води (за 5-бальною шкалою), відповідно до ДСанпН2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною»	3	4	5
Питома вага вторинної переробки твердих побутових відходів	0	20	70
Відсоток перевантажених та небезпечних звалищ (ступінь заповнення існуючих звалищ, %)	100	90	80
Частка роздільного збору відходів	0	20	70
Площа зелених насаджень загального користування на душу нас.	12,6	13*	14*
Частка населення, що проживає не далі ніж 300 м від зеленої	100	100	100

Показники	2015 р.	2020 р.	2030 р.
зони, %			
СТАЛИЙ СОЦІАЛЬНИЙ РОЗВИТОК МІСТА			
Рівень життя населення			
Відношення середньої зарплати до прожиткового мінімуму, разів	2,1	2,5*	3,0*
Заборгованість з виплати зарплати на душу нас., грн.	203,07	174,3	0
Чисельність населення із доходами у місяць нижчими прожиткового мінімуму (у % до загальної чисельності населення)	3,8	2,5	1,5
Співвідношення пенсіонерів до працездатного населення, рази	0,56	0,56*	0,5*
Питома вага населення, що потребує соціальної допомоги у загальній кількості населення, %	28,27	27*	25*
Відношення середньої пенсії до прожиткового мінімуму, рази	1,19	1,2*	1,3*
Якість життя населення			
Рівень забезпечення житлом (кв. м на душу нас.)	23,1	23,5	24,0
Частка житла, з рівнем зносу більше 50% (у т.ч. ветхе, аварійне)	40	38*	35*
Рівень оснащення медичних установ, потреби в ремонті, %	80	90	100
Частка смертей у працездатному віці (на 1000 нас.)	3,42	3,40	3,40
Частка смертей від інфекційних захворювань	0,13	0,12	0,12
Частка витрат на первинну медичну допомогу у загальних витратах на охорону здоров'я, %	28	35	35
Кількість медперсоналу на 1000 нас.	10,46	10,5	10,5
Рівень забезпеченості дошкільними закладами (Коефіцієнт використання місць в садках : кількість дітей на 1 місце)	1,17	1,05	1,0
Кількість дітей в садочках на 1 вихователя	13	10	10
Кількість школярів на 1 вчителя	11	10	10
Відношення зарплати у сфері освіти до середньомісячної зарплати по області, рази	0,88	0,90	0,95
Коефіцієнт текучості педагогічного персоналу, %	15	12	7
Частка закладів освіти, що потребують ремонту, %	95	70	50
Рівень забезпеченості культурними закладами, %	100	100	100
Кількість туристів на 1000 нас., осіб	117	138	178
Оцінка рівня безпеки в місті (бали від 0 до 5)	3	4	5
Міська інфраструктура			
Маршрутна мережа міста (кількість маршрутів)	30	30	30
Щільність транспортної мережі, км/кв.км	0,14	0,5	1,0
Кількість задіяних транспортних засобів	39	39	39
Рівень зношеності міського транспорту, %	90	70	50
Площа доріг / площа міста, % (Ступінь охоплення)	3,2	4	4,2
Частка доріг, що потребує ремонту, %	20,4	20*	15*
Рівень забезпеченості населення системами водопостачання, %	83,5	85*	87*
Рівень забезпеченості населення системами водовідведення, %	55,7	65*	70*
Теплопостачання населення, % (1497,7 тис. м ² заг. площі)	72,4	75*	80*
Частка ветхих та аварійних водопровідних мереж (у % до загальної протяжності)	41,02	40*	35*
Зношеність теплових мереж, %,	69	60*	50*
Наявність території для розширення міста, частка незабудованої площі міста, %	59	50*	40*
Охоплення населення телекомунікаційними послугами (%)	90	95*	100*

<i>Показники</i>	<i>2015 р.</i>	<i>2020 р.</i>	<i>2030 р.</i>
Питома вага адміністративних послуг, які можна отримати за допомогою ІТ-технологій	3,9	10*	30*
Рівень прозорості діяльності міської влади (бали від 0 до 10)	4	6*	8*

Результати рейтингової оцінки на основі статистичної інформації наведені у табл. 2.2.

Для розширення можливостей порівняння показників, наведених у табл. 2.1 та структурованих за складовими «економічний розвиток», «екологічний розвиток», «соціальний розвиток», у розрахунках були використані еталонні значення, які дорівнюють оптимальним значенням для кожного з показників.

Методологія аналізу базується на припущенні, що інтегральна оцінка еталону дорівнює 100 %. Оскільки фактичне значення кожного показника не може перевищувати його еталонне значення, розраховані рейтингові оцінки не виходять за межі інтервалу [0; 100].

Таблиця 2.2

**Рейтингові оцінки поточного стану та перспектив розвитку
м. Олександрія за складовими сталого розвитку, %**

<i>Оцінки:</i>	<i>Сталий розвиток міста</i>	<i>у т.ч. за складовими:</i>		
<i>Індикатори</i>		<i>економічний розвиток</i>	<i>екологічний розвиток</i>	<i>соціальний розвиток</i>
Поточний стан розвитку м. Олександрія у 2015 р.	55,8	44,8	54,7	68,7
Перспективи розвитку м. Олександрія на 2020 р.	74,2	70,6	72,4	79,8
Перспективи розвитку м. Олександрія на 2030 р.	97,1	96,2	97,6	97,5
ЕТАЛОН	100	100	100	100

Згідно загальній оцінці статистичних даних за 2015 р., поточний стан розвитку м. Олександрія становить 55,8% від максимально можливого еталонного значення 100 % (цільовий показник соціально-економічного стану міста у 2030 році відповідно до ЦСР). Найбільш слабкою та проблемною є складова «сталий економічний розвиток», більш позитивно виглядає ситуація із соціальним розвитком міста.

Прогнозні значення показників сталого розвитку у 2020 та 2030 роках, наведені у Додатку 1, становитимуть відповідно 74 % та 97 % порівняно з 100 % - цільовий показник соціально-економічного стану міста у 2030 році з огляду на вимоги Глобальної Стратегії Сталого Розвитку до 2030 року (рис. 2.1).

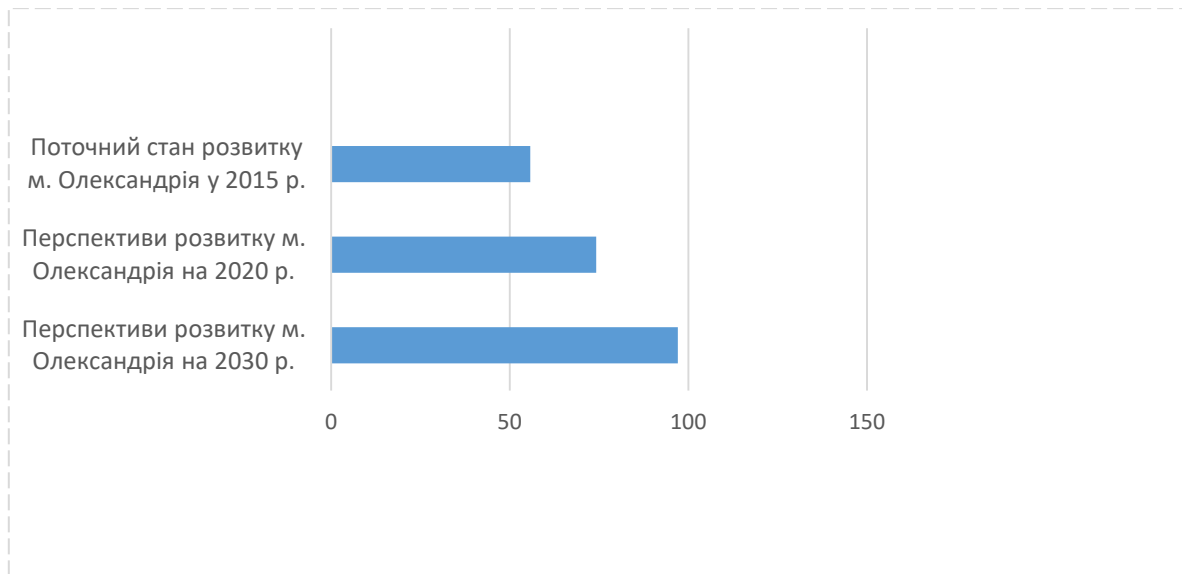

Рис. 2.1. Динаміка зростання значення інтегрованої рейтингової оцінки сталого розвитку міста до 2030 р.

Розрив між поточним і прогнозованим станом розвитку міста за напрямками, що є суттєвими для досягнення ЦСР, є доволі високим. «Дистанцію», яка має бути подолана в рамках реалізації Стратегії за кожним з цих напрямів, наглядно демонструють рис. 2.2. і табл. 2.3.

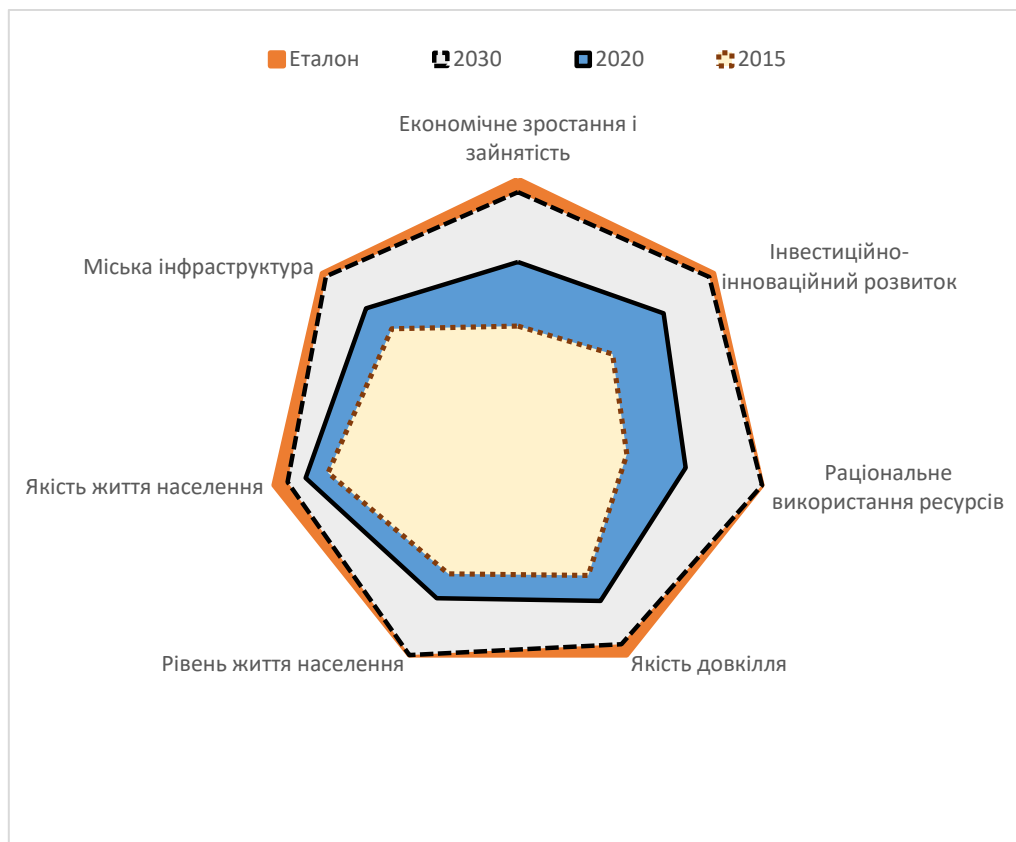

Рис. 2.2. Порівняння рейтингових оцінок сталого розвитку м. Олександрії у 2015, 2020, 2030 рр. за основними напрямками

Таблиця 2.3

Рейтингові оцінки основних напрямів сталого розвитку, %

<i>№</i>	<i>Напрями сталого розвитку</i>	<i>2015</i>	<i>2020</i>	<i>2030</i>
1	Економічне зростання і зайнятість	41,3	66,9	94,8
2	Інвестиційно-інноваційний розвиток	48,3	74,4	97,7
3	Раціональне використання ресурсів	44,6	68,7	100
4	Якість довкілля	64,7	76,0	95,2
5	Рівень життя населення	64,0	74,8	100
6	Якість життя населення	77,8	87,0	94,4
7	Міська інфраструктура	64,5	77,6	98,1

Наведена на рис. 2.2 і табл. 2.3 інформація демонструє, що для досягнення прогнозованих показників менш ніж за 15 років, що лишилися до 2030 року, необхідно докласти серйозних зусиль майже за кожним з напрямів «дерева цілей» стратегічного розвитку міста Олександрія.

Найбільш проблемним для міста очікується просування у напрямках, безпосередньо пов'язаних зі сталим економічним і екологічним розвитком, зокрема:

- економічне зростання і зайнятість;
- інвестиційно-інноваційний розвиток;
- раціональне використання ресурсів (табл. 2.3).

Показники, що їх характеризують, за період до 2030 року мають зрости у 2-2,3 рази. Отже, плануванню заходів в межах реалізації цих напрямів необхідно приділити особливу увагу

Інші напрями характеризуються наявністю більш значного внутрішнього потенціалу розвитку. Так, цільові завдання щодо підвищення рівня життя населення і стану міської інфраструктури до 2030 році мають зрости порівняно з теперішнім станом трохи більше, ніж у 1,5 рази, а ті, що визначають якість життя населення і якість довкілля, - менш ніж у 1,5 рази (відповідно у 1,21 та 1,47 рази).

Використання досить простого підходу під умовною назвою «світлофор» підвищує наглядність отриманих висновків, дозволяючи за допомогою кольору привернути увагу до головних результатів оцінки.

Для характеристики результатів аналізу встановлено таку відповідність між кольорами світлофору і оцінками:

- Найбільш проблемні напрями сталого розвитку міста позначаються **червоним** кольором, який означає **вищий рівень небезпеки** з точки зору реалізації завдань в його межах (наявність значних проблем і загроз внутрішнього і зовнішнього характеру, які ускладнюють або роблять неможливим їх реалізацію). Це напрями, що потребують посиленої уваги з боку місцевої влади для пошуку шляхів протидії існуючим загрозам.

- Напрями, що позначаються **жовтим** кольором відповідають **середньому рівню небезпеки** – існують як певні можливості міста щодо розвитку цих напрямів, так і проблеми, які становлять загрозу їх реалізації. Як можливості, так і проблеми урівноважуються оцінками середнього рівня.

- Найбільш сприятливі у реалізації напрями сталого розвитку позначаються **зеленим** кольором, що відповідає **нижньому рівню небезпеки**. Завдяки існуванню достатніх внутрішніх резервів щодо реалізації заходів за цими напрями може бути забезпечено швидкий прогрес у виконанні Стратегії загалом. У свою чергу, це забезпечить позитивне сприйняття населенням міста діяльності міської влади у реалізації Стратегії.

Застосування системи «світлофор» до рейтингових оцінок робить більш наглядним аналіз отриманих результатів (табл. 2.4).

Таблиця 2.4

Результати рейтингової оцінки (принцип «світлофору»)

Напрями	Висновки рейтингової оцінки (за офіційною статистикою)
Економічне зростання і зайнятість	
Інвестиційно-інноваційний розвиток	
Міська інфраструктура	
Раціональне використання ресурсів	
Якість довкілля	
Якість життя населення	
Рівень життя населення	

Детальний аналіз поточного соціально-економічного стану міста на основі показників, наведених у Додатках 1-2, дав змогу виявити найбільш проблемні питання щодо реалізації напрямів («якість довкілля» та «якість життя населення»), які мають найбільший потенціал для втілення у життя. Ці проблемні питання стосуються таких інфраструктурних об'єктів, неналежний стан яких викликає занепокоєння у контексті ЦСР:

- Системи водопостачання та водовідведення (їх якість, надійність, доступність)

На сьогодні питома вага втрат води в загальному використанні сягає 29,8%; якість питної води за п'ятибальною системою оцінюється на рівні 3-х балів; рівень забезпечення населення системами водопостачання складає 83,5 %, системами водовідведення – 55,7 %; частка ветхих та аварійних водопровідних мереж складає 41 % від їх протяжності.

- Системи теплопостачання (їх ефективність, надійність, доступність)

Зношеність теплових мереж у місті сягає 69 %; лише 72,4 % населення мають доступ до систем теплопостачання.

- Житлові будинки і будівлі бюджетної сфери (їх технічний стан та енергоефективні характеристики)

Орієнтовно 40 % житлового фонду міста має рівень зносу вище, ніж 50%; 95 % закладів освіти потребують ремонту; майже взагалі не проводиться термомодернізація будівель (як житлових, так і бюджетної сфери).

- Міський транспорт (його безпека, доступність, зручність)

На сьогодні рівень зношеності міського транспорту складає 90 %; ступінь охоплення міста дорогами – 3,2 %, з них 20,4 % доріг потребує ремонту.

- Інфраструктура з поводження з побутовими відходами (її вплив на стан навколишнього середовища)

Ця сфера є найбільш проблемною для міста - всі наявні звалища побутових відходів є перевантаженими; вторинної переробки відходів в місті не існує; роздільний збір побутових відходів не запроваджено.

Окреслені вище проблеми потребують врахування при плануванні заходів за напрямками «якість життя населення», «якість довкілля», «міська інфраструктура». Вони вимагають до себе поглибленої уваги в рамках Стратегії, оскільки без розв'язання цих проблем неможливо вести мову про сталість розвитку міста.

При плануванні заходів Стратегії необхідно також звернути увагу на таке важливе завдання, як створення нових робочих місць, особливо для молоді. Рівень безробіття серед молоді міста складає 41 %. Кількість пенсіонерів є більшою, ніж кількість працездатного населення. Середня зарплата у Олександрії лише у 2,1 рази перевищує прожитковий мінімум, а у сфері освіти складає 88 % від середньомісячної зарплати вчителів по області. Біля 30 % населення потребує

соціальної допомоги. Зважаючи на різке підвищення тарифів, ця частка найближчим часом значно збільшиться. Тобто без розв'язання проблем із зайнятістю місто не зможе стабільно розвиватися. Для вирішення цього завдання місто має певний виробничий потенціал. Водночас, наявний потенціал використовується недостатньо. Близько 50 % промислових підприємств не працюють або є збитковими; низькою є ступень використання наявних фондів у промисловості (50 %); взагалі не випускається інноваційна продукція. Інвестування знаходиться на низькому рівні - у 2015 році капітальні інвестиції склали лише 2692 грн. (біля 100 євро) на одну особу.

Зазначене свідчить про необхідність стимулювання з боку міської адміністрації розвитку промисловості та сприяння реалізації в місті широкого кола комерційних проектів, які забезпечать створення нових робочих місць. Перевагу слід надавати проектам, що передбачають створення інноваційної продукції, та тим, які можуть задовольнити потреби міста у життєво необхідних та доступних за ціною товарах і послугах.

2.3. Експертна оцінка за результатами анкетного опитування

Аналіз думки експертного середовища м. Олександрія виконувався за результатами анкетного опитування, в якому прийняло участь 65 експертів, серед яких 33 експерти представляють місцеву владу і громадські організації, і майже стільки ж (32 експерти) - працівників державних і приватних підприємств.

В цілому, узагальнена думка громадськості і приватного бізнесу міста була сконцентрована у 34 % всіх опитувань, решта відповідей відобразила погляди представників органів місцевої влади (37 %) та працівників державних установ і підприємств (29 %) (рис. 2.3).

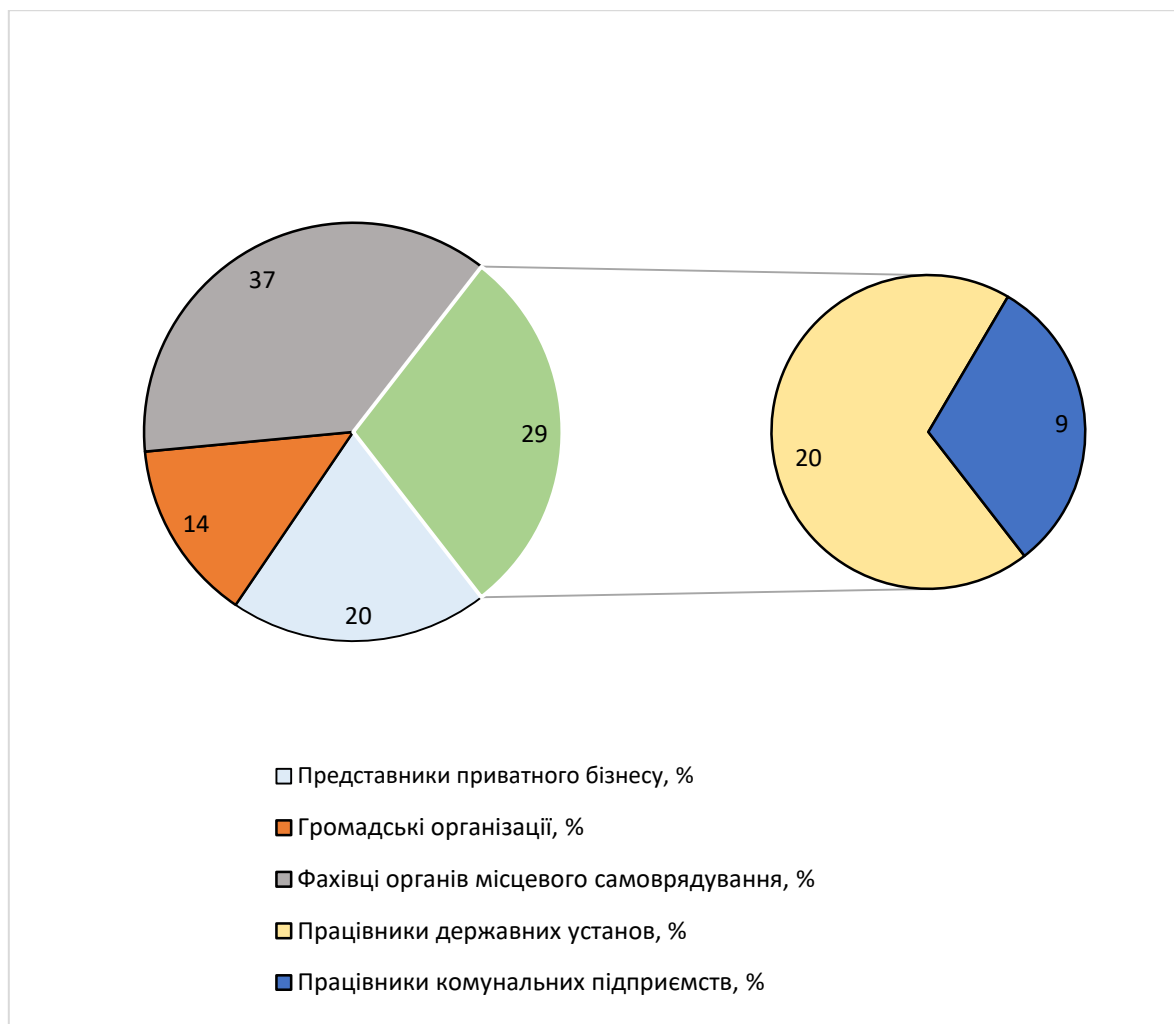

Рис. 2.3. Структура експертного середовища, що приймало участь в анкетному опитуванні, %

SWOT-аналіз результатів опитування визначив п'ятірку найбільш вагомих факторів, які, на думку експертів, позитивно впливають на сталий розвиток міста у економічній, екологічній і соціальній сферах. Це внутрішні і зовнішні фактори (сильні сторони і можливості), що розширюють можливості використання потенціалу розвитку міста (табл. 2.5). Також було виявлено п'ятірку негативних факторів (слабкі сторони і зовнішні загрози), які суттєво обмежують можливості сталого розвитку міста (табл. 2.6).

Таблиця 2.5

П'ятірка найбільш вагомих позитивних факторів впливу на економічний, екологічний і соціальний сталий розвиток м. Олександрія (за результатами експертного опитування)

<i>№</i>	<i>Сильні сторони міста і зовнішні можливості</i>	<i>Бали (від 0 до 6)</i>
Сталий економічний розвиток		
1	Місто має вигідне географічне розташування – перетин двох основних автомагістралей і двох залізниць	5,69
2	Розвинена харчова промисловість	5,40
3	Потужна група підприємств машинобудування, робота підприємств на оборонний сектор	5,37
4	Можливість виробництва будівельних матеріалів та продукції харчової промисловості із місцевої сировини	5,09
5	Можливість модернізації обладнання діючих підприємств з метою випуску нових конкурентоздатних видів продукції, створення умов для впровадження інноваційних проектів вищих технологічних укладів	5,03
Сталий екологічний розвиток		
1	Наявність родовища підземних вод – можливо будівництво водопостачального підприємства	5,26
2	Наявність різноманітної місцевої сировинної бази (буре вугілля, графіт, каолін, бут)	5,23
3	Наявність підземних джерел радонової води – перспектива створення мережі лікувальних закладів	4,60
4	Сприятливий клімат для відновлювальних джерел енергії (енергії сонця, вітру), можливість впровадження проектів самозабезпечення міста власними енергоресурсами, використання власних «зелених» ресурсів	1,80
5	Можливість будівництва заводу з переробки відходів	1,80
Сталий соціальний розвиток		
1	Система професійної освіти в місті здатна забезпечити навчання та перенавчання спеціалістів на будь-які спеціальності	5,25
2	Розвинута інфраструктура: мережа автодоріг, газопроводи, електромережі; централізована система водозабезпечення та водовідведення	5,25
3	У місті високо розвинута сфера послуг, закладів ресторанного господарства, готелів (розвиток туризму)	4,46
4	Населення міста – є його інвестором, тисячі заробітчан щомісяця переводять кошти до міста	4,45
5	Збереження мережі закладів культури (бібліотек, клубів, музичних шкіл, музеїв тощо), розвинений дитячо-юнацький спорт, наявність професійної футбольної команди «Олександрія»	1,80

Таблиця 2.6

П'ятірка найбільш вагомих негативних факторів впливу на економічний, екологічний і соціальний сталий розвиток м. Олександрія (за даними експертного опитування)

<i>№</i>	<i>Слабкі сторони і зовнішні загрози</i>	<i>Бали</i>
Сталий економічний розвиток		
1	Недостатнє використання потенціалу розвитку машинобудування та буровугільної галузі	5,17
2	Накопичення на буровугільних підприємствах соціальних та фінансово-економічних проблем, які не вирішуються роками і не залежать від міста	5,11
3	Робота провідних підприємств міста в режимі неповного використання виробничих потужностей («Етал», «Завод «Автоштамп», «Оксамит», «Олександрія привід» ін.)	4,97
4	Зупинка виробничої діяльності окремих підприємств (ТОВ «НВФ «Кран», ДП «Заріна» ТОВ «РастТрейдинг» та інші).	4,94
5	Місто відстає у питаннях інноваційного розвитку (технопарки, індустріальні парки, еко- та соціополіси тощо).	4,66
Сталий екологічний розвиток		
1	Вичерпання звалищем ресурсу накопичення відходів, необхідність ліквідації колишнього міського сміттєзвалища ТПВ, яке межує з вул. Польовою	5,34
2	Недостатній рівень запровадження у місті роздільного збору сміття, відсутність сучасних технологій для прибирання вулиць, збору і переробки твердих побутових відходів	5,12
3	Недостатня реалізація заходів з енергозбереження в житловому фонді, не достатня популяризація ідеї енергозбереження серед мешканців міста	4,55
4	Незадовільна якість води, яка надходить з водогону «Дніпро – Кіровоград»	4,52
5	Необхідність відновлення сприятливого гідрологічного режиму річок Березівка та Інгулець в межах міста Олександрії, очищення масових місць відпочинку населення, пляжів в межах міста	4,26
Сталий соціальний розвиток		
1	Моральний і фізичний знос систем технічної інфраструктури, необхідність модернізації системи теплозабезпечення м. Олександрії	5,12
2	Накопичення на буровугільних підприємствах соціальних проблем, які не вирішуються роками і не залежать від міста	5,11
3	Необхідність будівництва об'їзної дороги в обхід м. Олександрії	4,97
4	Поганий стан доріг (необхідна реконструкція, капітальний та поточний ремонт доріг, внутрішньо-будинкових та квартальних під'їзних доріг)	4,75
5	Високі темпи старіння населення, природне скорочення чисельності, зростання демографічного навантаження на осіб працездатного віку	4,66

Інтегральні оцінки впливу позитивних і негативних факторів на сталий розвиток міста, які розраховані за результатами анкетного опитування (Додаток 4), показують, що найбільш перспективними напрямками розвитку міста є такі:

- економічний розвиток і зайнятість (розширення промислового виробництва та зайнятості);
- інвестиційно-інноваційний розвиток.

Ці напрямки отримали найбільш високі оцінки експертів (табл. 2.7, рис. 2.4). Наявний внутрішній потенціал міста у цих сферах перевищує вплив негативних факторів.

Таблиця 2.7

**Оцінки впливу факторів на основні напрями сталого розвитку
(за даними експертного опитування)**

№	Напрямки сталого розвитку	Оцінки впливу (від 0 до 6):	
		позитивних факторів	негативних факторів
	Сталий економічний розвиток		
1	Економічне зростання і зайнятість (розвиток виробництва і зайнятості)	4,57	3,39
2	Інвестиційно-інноваційний розвиток (залучення інвестицій в економіку та розвиток інновацій)	3,87	2,95
	Сталий екологічний розвиток		
3	Рациональне використання ресурсів (водних, енергетичних та ін. ресурсів)	3,22	4,07
4	Якість довкілля (якість повітря, води, поводження з відходами, розвиток зелених зон)	1,39	2,94
	Сталий соціальний розвиток		
5	Рівень життя населення (зростання доходів, подолання нерівності, розвиток системи соціального захисту)	3,46	3,01
6	Якість життя населення (підвищення якості житлового господарства, охорони здоров'я, освіти, культури, безпеки життя)	2,90	2,30
7	Міська інфраструктура (транспортна, технічна, просторова інфраструктура, концепція «розумного» міста)	3,42	3,53

Наступними за пріоритетністю виявилися напрями:

- розвиток міської інфраструктури (перш за все, інфраструктури життєзабезпечення);
- рівень життя населення.

Ці напрямки отримали середні оцінки експертів. На їх думку, у цих сферах використання наявних внутрішніх резервів міста Олександрія урівноважується існуванням значних проблемних питань, які обмежують можливості реалізації внутрішнього потенціалу.

Найбільш проблемною, на думку експертів, є реалізація заходів, пов'язаних з підвищенням якості життя населення і якості довкілля, а також раціональне використання ресурсів (водних, енергетичних ресурсів, запровадження

альтернативних джерел енергії). Це пов'язано з існуванням значних негативних (у тому числі зовнішніх, не залежних від міста) факторів, які перевищують вплив позитивних можливостей міста і створюють перешкоди на шляху реалізації цих напрямів сталого розвитку.

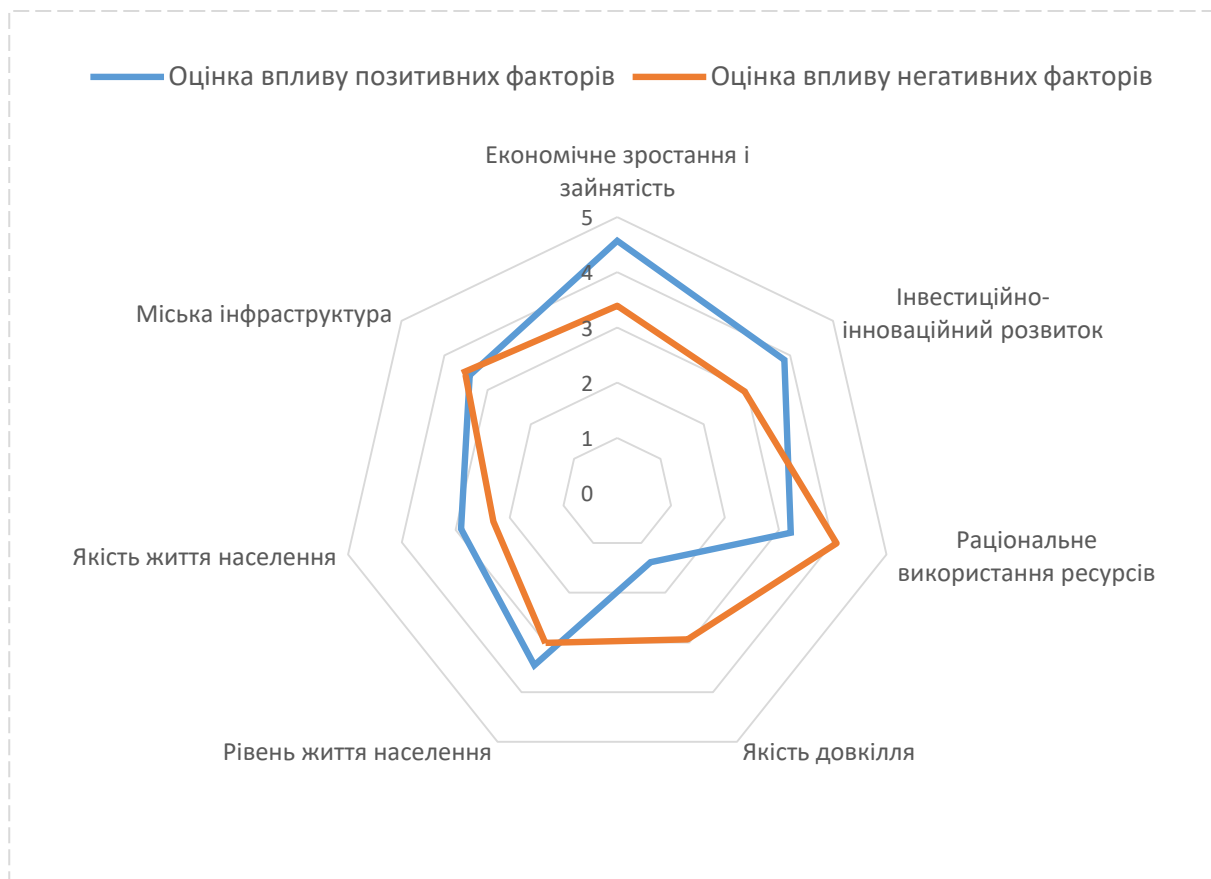

Рис. 2.4. Вплив позитивних і негативних факторів на основні напрями сталого розвитку міста за даними експертного оцінювання

Висновки експертного оцінювання щодо перспективних напрямів розвитку міста Олександрія певною мірою відрізняються від результатів, отриманих за рейтинговою оцінкою даних офіційної статистики (табл. 2.8 та Додаток 3). Якщо експерти високо оцінюють внутрішній потенціал міста за такими напрямами, як «економічне зростання і зайнятість», «інвестиційно-інноваційний розвиток», то офіційна статистика, з огляду на необхідність досягнення прогнозних значень у 2030 році, показує наявність значних складностей у реалізації існуючих у цих сферах можливостей.

З іншого боку, на відміну від рейтингової оцінки за статистичними даними, експерти недооцінюють внутрішні резерви міста щодо покращення якості довкілля (підвищення якості води, повітря, поводження з відходами, розширення зелених зон). Безумовно, вирішення завдань щодо розбудови інфраструктури у цих сферах є складним й трудомістким процесом, потребує застосування системного підходу та значних капіталовкладень. Водночас, реалізація проектів у цій сфері дає змогу досягти значного ефекту щодо підвищення якості життя

населення міста, зробити місто привабливим для проживання та для залучення інвестицій.

Таблиця 2.8

**Порівняння висновків рейтингового і експертного оцінювання
(принцип «світлофору»)**

<i>Напрями</i>	<i>Рейтингова оцінка (офіційна статистика)</i>	<i>Оцінка експертів</i>
Економічне зростання і зайнятість		
Інвестиційно-інноваційний розвиток		
Міська інфраструктура		
Раціональне використання ресурсів		
Якість довкілля		
Якість життя населення		
Рівень життя населення		

Така відмінність оцінок має своє пояснення. Рейтинговий аналіз на основі статистичних даних виконувався з урахуванням майбутнього розвитку міста з точки зору можливості досягнення прогностичних значень показників, що відповідають очікуванням міжнародного співтовариства щодо ЦСР у 2020 і 2030 роках, тобто такий аналіз має стратегічний характер та спрямований на довгострокову перспективу. На відміну від нього, експерти оцінювали поточну ситуацію та існуючий потенціал розвитку міста на більш коротку перспективу з огляду власного бачення щодо цих питань в умовах сьогодення. Їх бачення не враховує завдання, реалізація яких передбачена Глобальною Стратегією Сталого Розвитку до 2030 року.

Поєднання результатів рейтингового і експертного аналізу дозволило отримати більш виважені оцінки поточного стану і перспектив розвитку м. Олександрія у контексті ЦСР та з урахуванням бачення й «відчуття» поточної ситуації експертним середовищем.

Результати комплексного аналізу представлені у розділі 2.4.

2.4. Комплексна оцінка за результатами рейтингового і експертного оцінювання

Комплексний аналіз, виконаний на основі об'єднання статистичних і експертних даних з використанням методів рейтингового і SWOT-аналізу, надав змогу отримати узагальнені висновки щодо стратегічних пріоритетів сталого розвитку міста Олександрія.

В рамках комплексного аналізу розраховано скореговану оцінку ступеня впливу позитивних і негативних факторів на потенціал розвитку міста у досягненні цільових показників за основними напрямками сталого розвитку (рис. 2.5).

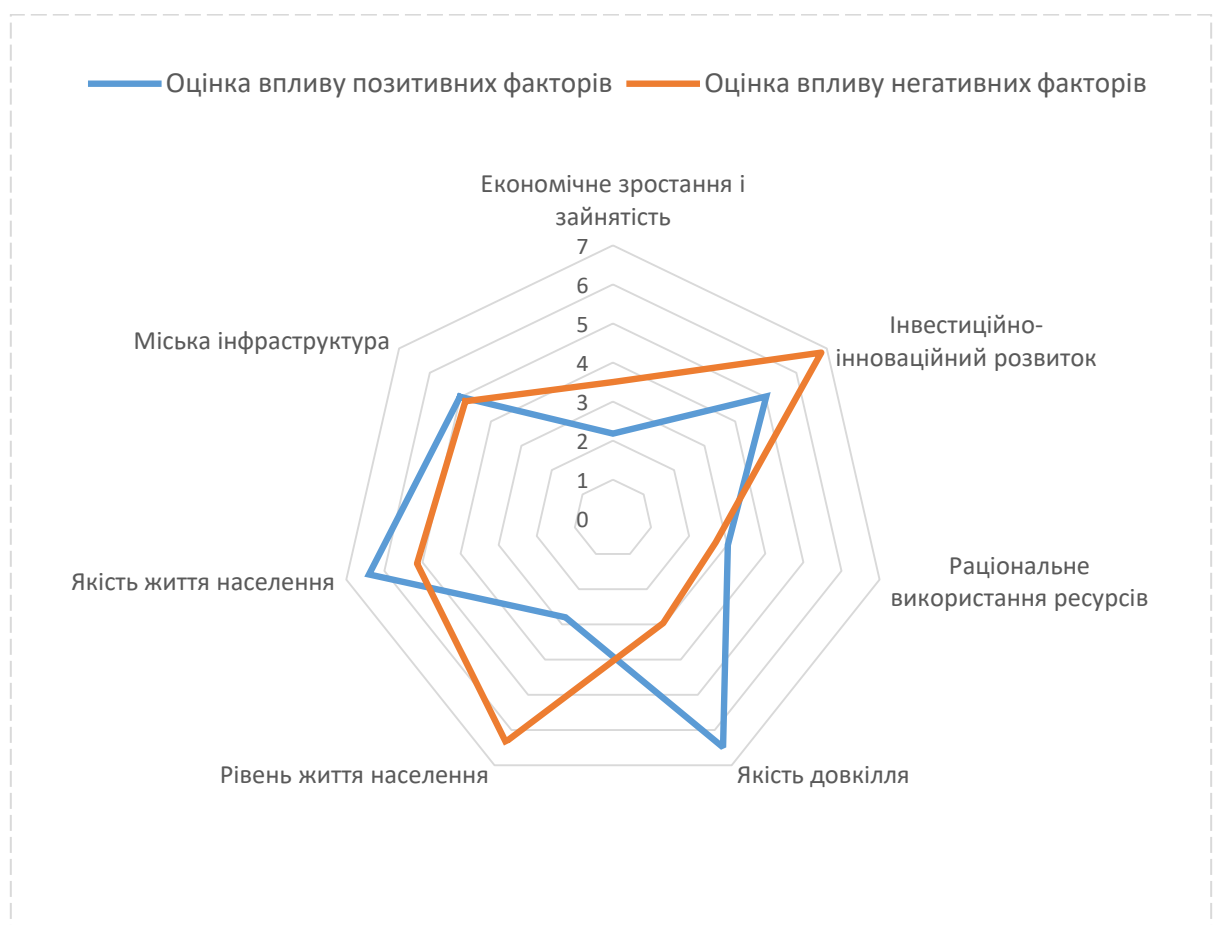

Рис. 2.5. Вплив позитивних і негативних факторів на основні напрями сталого розвитку за оцінками комплексного аналізу (на основі статистичних і експертних даних)

Формування на базі цієї інформації матриці МакКінзі дозволяє наглядно оцінити важливість кожного напрямку у досягненні Цілей Сталого Розвитку (рис. 2.6) ³.

Залежність від негативних факторів (слабкі сторони і зовнішні загрози)	Вплив позитивних факторів (сильні сторони і зовнішні сприятливі умови)		
	Високий (від 6 до 9)	Середній (від 3 до 6)	Низький (від 0 до 3)
Слабка (від 0 до 3)	о Якість довкілля	о Рациональне використання ресурсів	
Середня (від 3 до 6)	о Якість життя населення	о Міська інфраструктура	о Економічний розвиток і зайнятість
Сильна (від 6 до 9)		о Інвестиційно-інноваційний розвиток	о Рівень життя населення

Рис. 2.6. Рівень важливості напрямів сталого розвитку за оцінками комплексного аналізу (на основі статистичних і експертних даних)

Аналіз матриці МакКінзі дозволяє визначити три групи напрямів за їх рівнем важливості у контексті досягнення ЦСР.

До *першої групи* віднесено найбільш проблемні для міста напрями, які пов'язані із забезпеченням:

- економічного зростання і зайнятості;
- інвестиційно-інноваційного розвитку;
- зростання рівня життя населення.

Для реалізації заходів за цими напрямами місто не має достатніх внутрішніх резервів. Крім того, існують значні проблеми, пов'язані з негативним впливом зовнішніх факторів, які стримують можливість розвитку міста за цими напрямами. Слід також мати на увазі, що рівень економічного та інвестиційно-

³ Ідеальним вважається потрапляння у верхній квадрант матриці з високим рівнем внутрішніх можливостей і слабкою залежністю від негативних факторів

інноваційного розвитку міста безпосередньо впливає на рівень життя населення, тобто певною мірою ці напрями є взаємопов'язаними.

Проблемність реалізації заходів, пов'язаних з економічним та інвестиційно-інноваційним розвитком, підтверджується й рейтинговим оцінюванням на базі статистичної інформації (табл. 2.9). Ці напрями відмічені високим рівнем небезпеки, що означає необхідність посиленої уваги до пошуку шляхів їх реалізації в рамках Стратегії сталого розвитку міста.

До **другої групи** включено найбільш перспективні для міста напрямки, які дадуть змогу забезпечити зростання:

- якості життя населення;
- якості довкілля.

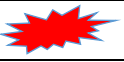
Важливість і перспективність здійснення заходів, спрямованих на зростання якості життя населення, спостерігається й за результатами експертного опитування (табл. 2.9), відповідно до якого наявний потенціал та можливості у цій сфері оцінюються на досить високому рівні. Водночас, місцевій владі необхідно докласти серйозних зусиль щодо мобілізації резервів задля визначення та реалізації заходів, які дадуть змогу суттєво поліпшити показники якості життя, які є характерними для міста сьогодні.

Не менш важливим і перспективним є напрямок «Якість довкілля». Значною мірою показники, що його характеризують, обумовлюють зростання якості життя для майбутніх поколінь. Цей напрямок також доцільно віднести до другої групи.

До **третьої групи** віднесено напрями «міська інфраструктура» і «раціональне використання ресурсів», які характеризуються середнім рівнем безпеки. Внутрішні резерви і сприятливі зовнішні умови для реалізації завдань в рамках цих напрямів оцінюються на середньому рівні. При цьому, слід мати на увазі, що у цих сферах слід очікувати подолання й значного впливу негативних факторів (рис. 2.6).

Таблиця 2.9

Результати комплексного аналізу (принцип «світлофору»)

Напрями	За комплексною оцінкою	для порівняння:	
		за рейтинговою оцінкою	за оцінкою експертів
Економічне зростання і зайнятість			
Інвестиційно-інноваційний розвиток			
Міська інфраструктура			
Раціональне використання ресурсів			

Напрями	За комплексною оцінкою	для порівняння:	
		за рейтинговою оцінкою	за оцінкою експертів
Якість довкілля			
Якість життя населення			
Рівень життя населення			

2.5. Стратегічні пріоритети щодо розвитку міста відповідно до комплексного аналізу

Висновки стосовно потенціалу реалізації заходів, що можуть забезпечити сталий розвиток міста Олександрія у розумінні Глобальної Стратегії Сталого Розвитку до 2030 року, дозволили сформувати три **стратегічні пріоритети** (далі – СП), які базуються на згрупованих відповідно до комплексного аналізу напрямках розвитку та спрямовані на досягнення певних, зрозумілих для суспільства результатів.

Напрями за кожним з цих стратегічних пріоритетів об'єднані між собою рівнем безпеки щодо їх досягнення (високий, середній, низький), а також показниками, які мають бути досягнуті внаслідок реалізації Стратегії й характеризуватимуть успішність реалізації відповідних заходів.

Такими стратегічними пріоритетами є наступні.

СП1 «Достойна робота для всіх»

Зазначений пріоритет може бути досягнутий внаслідок реалізації заходів за напрямками: забезпечення економічного зростання і зайнятості; інвестиційно-інноваційний розвиток; зростання рівня життя населення.

Напрями, що входять до цього пріоритету, є найбільш проблемними і найбільш складними для реалізації, оскільки їх виконання стримується наявністю багатьох негативних факторів як внутрішнього, так і зовнішнього характеру, протидія яких є досить високою.

Передбачені в рамках цього стратегічного пріоритету завдання, у першу чергу, мають бути спрямовані на розвиток технологічних й інноваційних робочих місць, що сприятимуть вирішенню проблеми зайнятості та зростанню рівня життя населення міста.

Основними індикаторами, за якими суспільство буде оцінювати успішність реалізації цього стратегічного пріоритету, є: рівень безробіття, у тому числі, серед молоді; відношення середньої заробітної плати у місті до прожиткового мінімуму.

СП2 «Комфортні умови проживання для всіх»

Зазначений пріоритет може бути досягнутим внаслідок реалізації заходів за напрямками: покращення якості життя населення та поліпшення якості довкілля.

Наявний потенціал та можливості щодо реалізації заходів за напрямками, що відносяться до цього пріоритету, оцінюються на досить високому рівні, а їх виконання може забезпечити значний ефект та продемонструє населенню міста дієвість Стратегії.

Основними індикаторами, за якими суспільство буде оцінювати успішність реалізації цього стратегічного пріоритету, є: частка бідного населення; якість питної води; обсяги та якість очищення стоків; ступінь утилізації/перероблення побутових відходів; безпека транспорту.

СП3 «Раціональне господарювання»

Зазначений пріоритет може бути досягнутим внаслідок реалізації заходів за напрямками: розвиток міської інфраструктури та раціональне використання ресурсів.

Заходи в рамках цього пріоритету носять стратегічний характер та переважно спрямовані не на досягнення коротко - та середньострокових цілей, а на вирішення стратегічних питань, важливих для майбутніх поколінь. Крім того, реалізація передбачених за цим стратегічним пріоритетом напрямів позитивно вплине та підсилить дієвість заходів, що будуть передбачені за цим та іншими СП. По-перше, це дасть змогу забезпечити економію бюджетних коштів та коштів мешканців, й відповідно, розширить можливості міста щодо розвитку соціальної інфраструктури. По-друге, це призведе до поліпшення якості та комфортності життя у місті.

Основними індикаторами, за якими суспільство має оцінювати успішність реалізації цього стратегічного пріоритету, є: частка термомодернізованих будівель (житлових та бюджетних); втрати води і тепла; частка використання відновлювальних ресурсів; ефективність електронного урядування.

Детальний аналіз відповідності визначених стратегічних пріоритетів (СП1, СП2, СП3) Цілям Сталого Розвитку ООН та міри їх впливу на досягнення ЦСР представлені у табл. 2.10.

Таблиця 2.10

**Зв'язок Стратегічних пріоритетів у досягненні цілей 2020 р. з Цілями
Сталого Розвитку ООН**

№	Цілі Сталого Розвитку ООН	Тип впливу на досягнення ЦСР			Оцінка впливу, бали		
		Не впливає (0 балів)	Опосеред- ковано впливає (5 балів)	Впливає (10 балів)	 СП1	 СП2	 СП3
1	Ліквідація бідності		СП2, СП3	СП1	10	5	5
2	Ліквідація голоду		СП1, СП2, СП3		5	5	5
3	Охорона здоров'я		СП1, СП3	СП2	5	10	5
4	Якісна освіта		СП1, СП3	СП2	5	10	5
5	Гендерна рівність		СП1, СП2, СП3		5	5	5
6	Чиста вода і санітарія			СП1, СП2, СП3	10	10	10
7	Енергія та енергоефективність		СП2	СП1, СП3	10	5	10
8	Стала економіка			СП1, СП2, СП3	10	10	10
9	Інфраструктура та інновації		СП2, СП3	СП1	10	5	5
10	Скорочення нерівності		СП3	СП1, СП2	10	10	5
11	Сталий розвиток міст			СП1, СП2, СП3	10	10	10
12	Використання ресурсів		СП1, СП2	СП3	5	5	10
13	Протидія зміні клімату		СП1, СП2, СП3		5	5	5
14	Безпечне використання океанів	СП1, СП2, СП3			0	0	0
15	Безпечне використання суші	СП1, СП2	СП3		0	0	5
16	Мир і верховенство права		СП1, СП2, СП3		5	5	5
17	Глобальне партнерство		СП1, СП2, СП3		5	5	5
	ВПЛИВ на ЦСР, бали	-	-	-	110	105	105

Порівняння обраних стратегічних пріоритетів за рівнем їх впливу на реалізацію Цілей Сталого Розвитку ООН засвідчує їх приблизно рівний ступень важливості цих пріоритетів. Водночас, найбільший вплив на ЦСР здійснює пріоритет СП1 «Достойна робота для всіх». Досягнення цільових показників, що характеризують цей стратегічний пріоритет, опосередковано вплине й на результати діяльності за двома іншими пріоритетами.

Задля визначення заходів, що мають бути реалізовані за кожним стратегічним пріоритетом, необхідно деталізувати показники, які мають бути досягнуті за кожним СП у контексті нової Глобальної Стратегії Сталого Розвитку. Такі показники наведені у табл. 2.11 нижче.

Таблиця 2.11

Стратегічні пріоритети сталого розвитку м. Олександрія у контексті ЦСР за результатами комплексного аналізу

Завдання ЦСР ООН			Основні цілі м. Олександрія	
			2020 р.	2030 р.
ДОСЯГНЕННЯ СТАЛОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ МІСТА				
Економічне зростання	Темп економічного зростання на душу населення у відповідності до національних умов Частка промислового виробництва у ВВП Розвиток малих і середніх підприємств Нові робочі місця Повна ліквідація безробіття (2030) Частка молоді, що не працює і не вчиться (2020 – значно знизити)	Достойна робота для всіх	12% приріст промислового виробництва (порівняно з 2015 р.) Рівень використання промислових фондів в промисловості - до 65%. Зростання обсягу реалізованої промислової продукції на душу населення у 2,5 рази (до 2015 р.) Загальний рівень безробіття - до 7%, рівень безробіття серед молоді – до 30%.	20% приріст промислового виробництва (порівняно з 2015 р.) Рівень використання промислових фондів в промисловості - до 90%. Підтримка розвитку малого і середнього бізнесу. Зниження рівня безробіття до 7%, серед молоді – до 10%.
Зростання інвестицій та інноваційний розвиток	Частка модернізованих промислових підприємств Ефективність використання ресурсів і впровадження інноваційних технологій Продуктивності праці у промисловості Науково-технічні дослідження	Достойна робота для всіх	Збільшення капітальних інвестицій на душу населення на 30% (порівняно з 2015 р.) Питома вага випуску інноваційної продукції - 7%	Збільшення капітальних інвестицій на душу населення на 50% (порівняно з 2015 р.). Питома вага випуску інноваційної продукції - 15%

ДОСЯГНЕННЯ СТАЛОГО ЕКОЛОГІЧНОГО РОЗВИТКУ МІСТА				
Рациональне використання ресурсів	Ефективність використання природних ресурсів Доступність населення до інформації про використання ресурсів Повний доступ населення до питної води Доступ до енергопостачання Частка енергії з відновлювальних джерел Глобальний показник енергоефективності (підвищити у 2 рази)	Рациональне господарювання	Збільшити частку будівель, що пройшли термомодернізацію. Втрати води у загальному користуванні до 25%.	Високий рівень енергоефективності будівель бюджетної сфери і житлового фонду міста. Суттєве зниження втрат води у загальному використанні – до 12%. Суттєве збільшення частки енергії з відновлюваних джерел у енергетичному балансі міста.
Якісне довкілля	Якість атмосферного повітря, питної води та поверхневих вод Частка неочищених стічних вод (зменшити у 2 рази) Якість вивозу відходів Кількість харчових відходів та втрати харчів (скоротити у 2 рази на душу населення) Частку переробки і вторинного використання відходів Площа та доступність до зон зелених насаджень	Комфортні умови проживання для всіх	Підвищення якості питної води. Підвищити якість очищення стічних вод. Частка роздільного збору та вторинної переробки відходів - щонайменше 20% Благоустрій існуючих парків та скверів міста.	Висока якість питної та поверхневих вод. Роздільний збір відходів і вторинна переробка ТПВ – 70%. Високий рівень благоустрою існуючих та нових парків та скверів міста із застосуванням ландшафтного дизайну
ДОСЯГНЕННЯ СТАЛОГО СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ				
Рівень життя	Доходи 40% найменш забезпечених верств населення (на рівні, більш ніж середні доходи по країні) Ліквідація крайньої бідності (крайня бідність – менше 1,25 доларів в день на 1 людину) Частка бідного населення (скоротити на 50%) Соціальний захист для більшості бідних і вразливих верств населення	Достойна робота для всіх	Заборгованість з виплати зарплати на душу населення знизити щонайменше у 1,2 рази. Скорочення у 1,5 рази частку бідного населення (по відношенню до 2015 р.). Забезпечення відношення середньої пенсії до прожиткового мінімуму на рівні 1,2.	Ліквідувати заборгованість з виплати заробітної плати. Максимальне скорочення частки бідного населення – до 1,5% у загальній чисельності населення. Оптимальний рівень співвідношення пенсіонерів до працездатного населення. Соціальний захист для вразливих верств населення
Якість життя	Повний доступ до доступного і безпечного житла і основних послуг Коефіцієнт материнської смертності (до 70 на 100000 живонароджених) Дитяча смертність до 5 років (12 смертей при	Комфортні умови проживання	Рівень забезпеченості житлом до 23,5 кв. м на душу нас. Оснащення медичних установ на рівні 90%. Зниження частки смертей у	Приведення рівня забезпеченості житлом у відповідність до нормативів. 100-відсотковий рівень оснащення медичних установ та зростання витрат на первинну медичну допомогу.

	народжені на 1000 живонароджених); 25 смертей дітей до 5 років на 1000 живонароджених) Повний доступ до репродуктивної допомоги Кінець епідеміям СНІДу, туберкульозу, малярії Боротьба з гепатитом та іншими інфекційними захворюваннями Смертність від неінфекційних хвороб (на 1/3) Рівень захворювань на наркозалежність та алкоголізм Рівень доступності медичних послуг. Повна доступність дошкільної і шкільної освіти Рівень доступності до професійно-технічної та вищої освіти Збереження культурної спадщини і розвиток туризму Рівень злочинності, корупції Доступ до правосуддя		працездатному віці – 3,4 на 1000 нас. Підвищення частки витрат на первинну медичну допомогу у загальних витратах на охорону здоров'я до 35%. Забезпечення коефіцієнту використання місць в садках на рівні 1,05. Скорочення частки закладів освіти, що потребують ремонту до 70%. Забезпечення доступності культурних закладів, збільшити кількість туристів до 138 на 1000 нас. Підвищення рівня безпеки у місті.	Рівень передчасної смертності у працездатному віці – 3,4 на 1000 нас. 100-відсотковий рівень забезпеченості дошкільними закладами. Забезпечення доступності культурних закладів, нарощування кількості туристів – до 178 на 1000 нас. Доступ до правосуддя і підвищити рівень безпеки життя у місті.
Стала міська інфраструктура	Стійкі транспортні системи Доступ до надійного, безпечного екологічно чистого транспорту Використання громадського транспорту. Смертність у ДТП (скоротити у 2 рази) Якісна, надійна і стійка інфраструктура Стале енергопостачання Екологічно стала урбанізація Стале просторове планування і міське управління Ефективність і прозорість органів управління	Рациональне господарювання	Рівень зношеності міського транспорту - до 70%. Зниження частки доріг, що потребують ремонту. Доступ до надійних мереж водо- і теплопостачання, зниження рівня зношеності інженерних мереж міста. Нарощення частки адміністративних послуг, які можна отримати за допомогою ІТ-технологій. Підвищення рівня прозорості діяльності міської влади	Забезпечення суттєвого оновлення парку міського пасажирського транспорту (рівень зношеності – 50%). Підвищення до нормативу показника щільності транспортної мережі міста. Якісне дорожнє покриття. Суттєве зниження втрат теплової енергії в інженерних мережах. Дистанційне надання адміністративних послуг Максимальний рівень прозорості діяльності міської влади.

Зважаючи на прогнозні значення показників, наведених у табл. 2.11, для досягнення проміжних цілей у середньостроковій перспективі (до 2020 року) та довгостроковій перспективі (до 2030 року), необхідно вирішити такі завдання.

СП1. Достойна робота для всіх

1) Реалізація великих інфраструктурних проектів (модернізація систем теплопостачання, водопостачання та водовідведення, створення інфраструктури поводження з побутовими відходами, будівництво окружної дороги, створення індустріального парку тощо).

2) Сприяння реалізації у місті суто комерційних проектів інноваційної спрямованості на існуючих виробничих площах.

3) Організація навчання молоді та перекваліфікація/підвищення кваліфікації персоналу, що втратив роботу.

СП2. Комфортні умови проживання

1) Розвиток транспортної інфраструктури міста; будівництво кільцевої дороги; оновлення транспортного парку міського сполучення.

2) Забезпечення доступу до водопостачання та водовідведення для всіх; підвищення якості питної води; підвищення обсягів та ефективності очищення стоків.

3) Проведення капітального ремонту та комплексної термомодернізації будівель бюджетної сфери й житлових будинків.

4) Вирішення проблем з утилізацією, переробленням та захороненням побутових відходів.

5) Створення сучасних діагностичних центрів та поліпшення ефективності медичної допомоги.

6) Розвиток інфраструктури для проведення дозвілля та занять спортом; розвиток туристичної та рекреаційної інфраструктури.

СП3. Раціональне господарювання

1) Здійснення комплексної термомодернізації будівель бюджетної сфери та залучення приватного бізнесу для реалізації цього завдання; створення відповідних механізмів.

2) Створення умов для зменшення споживання енергетичних ресурсів у житлових будинках.

3) Запровадження вторинного використання побутових відходів.

4) Зменшення втрат ресурсів в системах теплопостачання, водопостачання та водовідведення

5) Перехід до електронного урядування.

Зазначені заходи носять узагальнений характер та мають бути деталізовані в процесі розроблення та реалізації Міського Інфраструктурного Плану з урахуванням ефективності кожного з включених до нього проектів.

РОЗДІЛ 3. РОЗВИТОК МІСЬКОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ЯК ОСНОВА РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ

Міжнародний досвід свідчить, що будь яка Стратегія розвитку не може бути реалізована на практиці, якщо вона не базуватиметься на створенні / модернізації сучасної інфраструктури (економічної, соціальної, управлінської). Створення такої інфраструктури є необхідною умовою для забезпечення сталого розвитку. Досягнення цільових показників за кожним з стратегічних пріоритетів для м. Олександрія не є виключенням.

З огляду на зазначене, основою Стратегії сталого розвитку м. Олександрія має стати реалізація інфраструктурних та інших інвестиційних проектів, направлених на забезпечення сучасної інфраструктури, відсутність якої перешкоджає сталому розвитку.

Нижче (табл. 3.1) наведено перелік перспективних інвестиційних проектів, реалізація яких сприятиме розв'язанню проблем, що існують у досягненні кожного з визначених Стратегічних пріоритетів (СП1 – СП3).

Для більшої наглядності знов використовується принцип «світлофору» для позначення важливості групи тієї чи іншої групи перспективних інвестиційних проектів і складності їх реалізації:

- **червоний** — якщо проект впливає на досягнення всіх стратегічних пріоритетів;

- **жовтий** — якщо проект впливає на досягнення двох стратегічних пріоритетів;

- **зелений** — якщо проект впливає тільки на один стратегічний пріоритет.

Таблиця 3.1

Інфраструктурні та інші інвестиційні проекти, важливі для досягнення Стратегічних пріоритетів

Групи перспективних інвестиційних проектів	Стратегічні пріоритети на досягнення яких вплине інвестиційний проект			Важливість і складність реалізації проекту
	СП1	СП2	СП3	
1. Створення індустріального парку	X			
2. Модернізація системи тепlopостачання, розширення використання відновлювальних джерел енергії	X	X	X	
3. Модернізація системи водопостачання та водовідведення (підвищення якості очищення води; зменшення втрат води та енергоресурсів)	X	X	X	

Групи перспективних інвестиційних проектів	Стратегічні пріоритети на досягнення яких вплине інвестиційний проект			Важливість і складність реалізації проекту
	СП1	СП2	СП3	
4. Використання родовища підземних вод для рекреаційних заходів	X		X	
5. Підвищення обсягів та ефективності очищення стоків		X	X	
6. Будівництво окружної дороги	X	X	X	
7. Ремонт та оновлення внутрішньо-квартальних доріг		X	X	
8. Ліквідація колишнього міського сміттєзвалища ТВП (вул. Польова)	X	X	X	
9. Упорядкування існуючого сміттєзвалища	X	X	X	
10. Будівництво сміттєпереробного заводу	X	X	X	
11. Впровадження системи роздільного збору відходів		X	X	
12. Проведення капітального ремонту та комплексної термомодернізації будівель бюджетної сфери	X	X	X	
13. Створення механізмів здійснення комплексної термомодернізації житлових будинків		X	X	
14. Реалізація проектів благоустрою у зелених зонах міста		X		
15. Реалізації суто комерційних проектів інноваційної спрямованості на існуючих виробничих площах.	X			
16. Запровадження вторинного використання побутових відходів	X	X	X	
17. Організація навчання молоді та перекваліфікація/підвищення кваліфікації персоналу, що втратив роботу	X	X	X	
18. Оновлення та модернізація міського пасажирського транспорту		X	X	
19. Розвиток діагностичних центрів та поліпшення ефективності медичної допомоги		X		
20. Розвиток інфраструктури для проведення дозвілля та занять спортом		X		
21. Розвиток туристичної та рекреаційної інфраструктури	X	X		
22. Запровадження електронного урядування		X	X	

Наведені вище групи потенційних інвестиційних проектів охоплюють всі Стратегічні пріоритети (рис. 3.1). При цьому, більшість проектів спрямована у першу чергу на вирішення завдань першого стратегічного пріоритету СП1 «Достойна робота для всіх», який є найбільш важливим для забезпечення сталого розвитку міста.

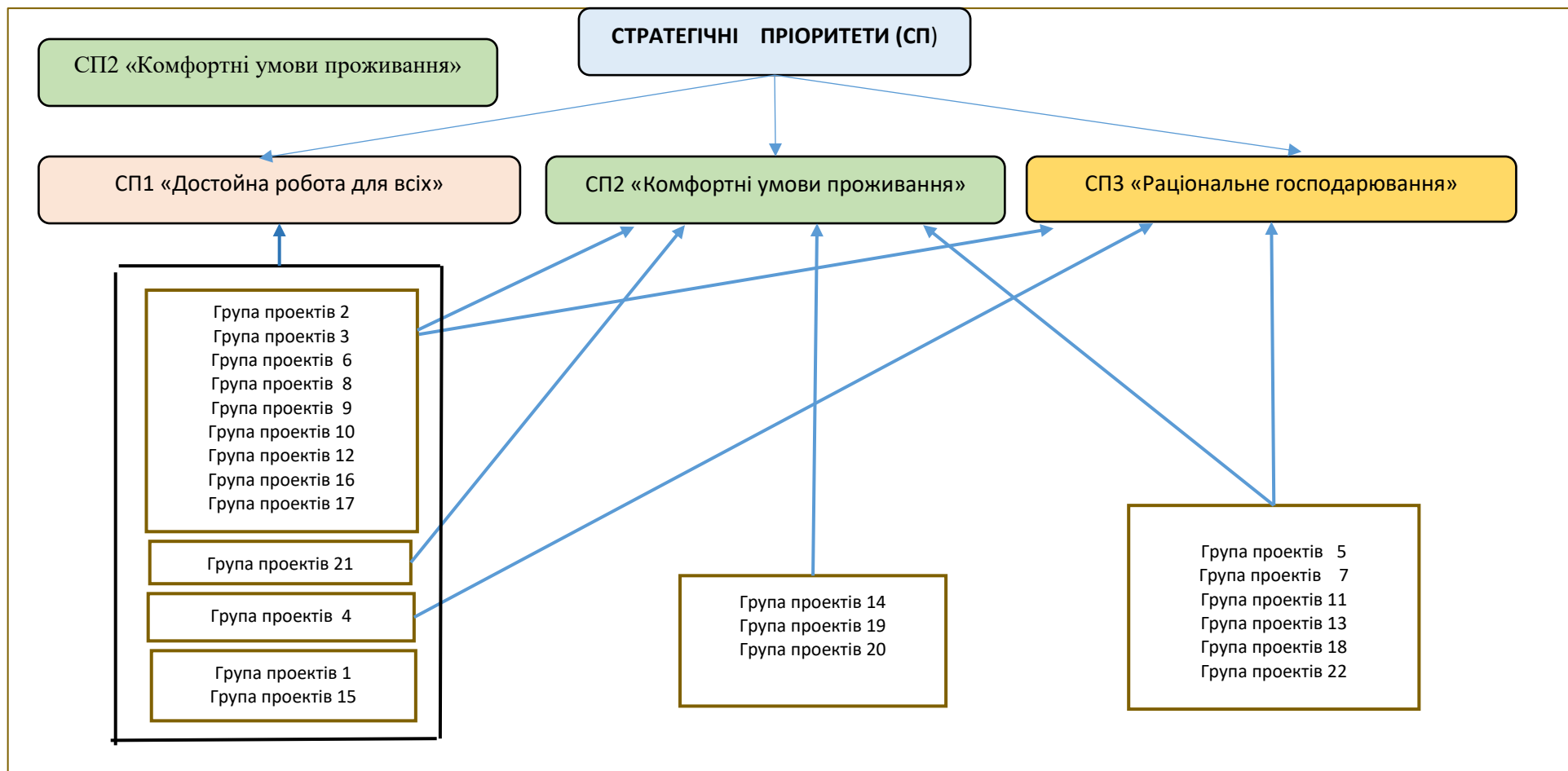

Рис. 3.1. Вплив важливих для досягнення стратегічних пріоритетів сталого розвитку міста груп проектів

На сьогодні у місті з розроблена низка інвестиційних проектів, реалізація яких може бути розглянута в рамках Стратегії сталого розвитку. Рівень підготовленості цих проектів дуже різний – від проектної ідеї до розроблених проектних документів та техніко-економічного обґрунтування. Цей перелік складається з реальних пропозицій щодо 42 проектів. Основні характеристики цих проектів наведені у Додатку 5, їх загальна характеристика надана у табл. 3.2.

Таблиця 3.2

Загальна характеристика проектів, запропонованих для реалізації в рамках Стратегії

<i>Загальна характеристика запропонованих проектів</i>	<i>Кількість</i>		<i>Вартість</i>		
	<i>проектів, од.</i>	<i>частка у загальній кількості</i>	<i>млн. грн.</i>	<i>млн. дол.*</i>	<i>частка у загальній вартості</i>
ВСЬОГО	42	100 %	6574,41	260,27	100 %
Серед них великих довгострокових інфраструктурних проектів (потенційні проекти у сфері теплопостачання, поводження з відходами і промислового виробництва, переважно запропоновані приватним бізнесом, розраховані на міжнародні джерела фінансування)	6	14,28 %	6344,12	251,153	96,5 %
Стан розроблення проектів:					
- Потенційні проекти	13	31 %	5909,442	233,945	89,9 %
- Розроблені проекти	29	69 %	664,965	26,325	10,1 %
Терміни виконання проектів:					
- Короткострокові проекти (1-2 р.)	17	40,5 %	95,048	3,763	1,5 %
- Середньо- та довгострокові проекти (більше 2 р.)	25	59,5 %	6479,359	256,504	98,5 %
Запропоновані джерела фінансування:					
- Кошти виключно держбюджету	3	7,1 %	6,740	0,2668	0,10 %
- Кошти виключно місцевого бюджету	6	14,3 %	11,063	0,438	0,17 %
- Спільне фінансування з державного і місцевого бюджету	5	11,9 %	26,523	1,050	0,40 %
- Кошти виключно міжнародних фін. організацій	16	38,1 %	6383,191	252,699	97,09 %
- Спільне фінансування з різних джерел	12	28,6 %	146,889	5,815	2,23 %

<i>Загальна характеристика запропонованих проектів</i>	<i>Кількість</i>		<i>Вартість</i>		
	<i>проектів, од.</i>	<i>частка у загальній кількості</i>	<i>млн. грн.</i>	<i>млн. дол.*</i>	<i>частка у загальній вартості</i>
Ініціатори проектів:					
- Приватний бізнес	8	19,05 %	5864,92	232,182	89,20 %
- Місцева влада	30	71,43 %	194,763	7,710	2,96 %
- Комунальні підприємства	4	9,52 %	514,724	20,377	7,83 %
Основні напрями:					
- Розвиток промислового виробництва	5	11,90	4324,2	171,187	65,77
- Модернізація систем теплопостачання	3	7,14 %	1470,02	58,196	22,36 %
- Підвищення якості водопостачання та очищення стічних вод	7	16,67 %	91,008	3,603	1,38 %
- Термо модернізація будівель бюджетної сфери	5	11,90 %	22,302	0,883	0,34 %
- Термо модернізація житлових будинків	7	16,67 %	37,251	1,475	0,57 %
- Удосконалення системи поводження з побутовими відходами	3	7,14 %	576,254	22,813	8,76 %
- Розвиток транспорту і підвищення якості доріг	9	21,43 %	29,486	1,167	0,46 %
- Оснащення медичних установ	3	7,14 %	23,886	0,946	0,36 %

* За офіційним курсом НБУ на 20.05.2016: 1 дол. = 25,26 грн.

Серед запропонованих 42 проектів, реалізація яких на думку місцевих експертів має стати основою досягнення стратегічних пріоритетів міста в контексті Стратегії сталого розвитку, 13 – потенційні, які фактично існують на рівні проектної ідеї та первинного обґрунтування.

Серед наданих проектів тільки 6 можна віднести до великих інфраструктурних проектів. Вони складають всього 14 % від загальної кількості проектів, однак потребують більш 96 % від загального обсягу фінансування. Це потенційні проекти у сфері теплопостачання, промислового виробництва і поводження з відходами, які переважно запропоновані приватним бізнесом з розрахунком на міжнародні джерела фінансування. За наведеною інформацією реалізація тільки цих проектів забезпечить створення не менше 700 нових робочих місць.

Що стосується інших проектів, то внаслідок їх реалізації планується створити лише 25 постійних робочих місць. При цьому, лише 4 з цих проектів є такими, що здатні забезпечити зайнятість на тривалий період. Всі інші є також важливими, але створюють робочі місця лише на термін їх реалізації. Наслідками впровадження окремих з цих проектів може стати навіть зменшення робочих місць. Тобто,

схвалюючи рішення про їх реалізацію необхідно одразу ж думати й про «проекти-компенсатори», які дадуть змогу збільшити кількість нових робочих місць.

Загальний обсяг фінансових ресурсів, які необхідні для реалізації запропонованих проектів, складає орієнтовно 6,6 млрд. грн. (260,27 млн. дол.) При цьому виключно бюджетними коштами (за рахунок державного і місцевого бюджетів) планується забезпечити менше 1 % необхідного обсягу фінансування, лєвова частка фінансування (97,1 %) пропонується за рахунок коштів міжнародних фінансових організацій і тільки 2,2 % - за рахунок спільного фінансування, у тому числі на засадах державно-приватного партнерства. Можливості реалізації проектів на засадах ДПП є недооціненими.

Більшість запропонованих містом проектів (81 %) спрямовані на вирішення окремих завдань в рамках пріоритетів СП2 і СП3. При цьому:

- 21 % проектів спрямовані на досягнення цілей пріоритету СП2 «Рациональне господарювання»;
- 24 % проектів – на досягнення цілей пріоритету СП3 «Комфортні умови проживання»;
- 36 % проектів - на вирішення завдань, що впливають на досягнення показників пріоритетів СП2 і СП3.

Лише 19 % від запропонованих проектів «працюють на досягнення» стратегічного пріоритету СП1 «Достойна робота для всіх» (рис. 3.2). Зазначене свідчить про недооцінку містом завдань стратегічного характеру та орієнтацію при плануванні інфраструктурного розвитку переважно на короткострокову перспективу.

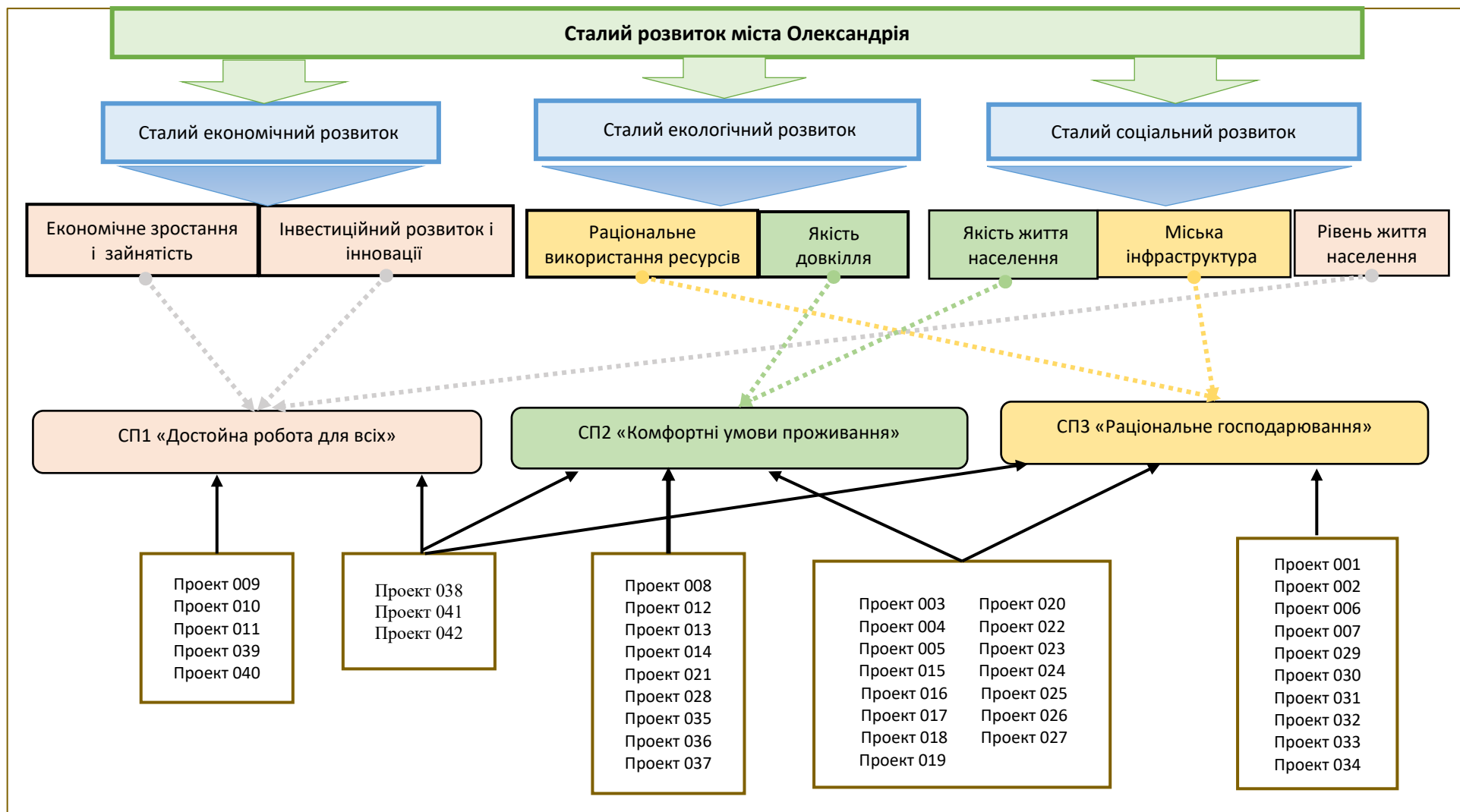

Рис. 3.2. Розподілення запропонованих проектів за Стратегічними пріоритетами сталого розвитку м. Олександрія

Більш детальний аналіз проектних пропозицій (табл. 3.3) довів, що запропоновані проекти не можуть у повній мірі забезпечити досягнення визначених Стратегічних пріоритетів розвитку міста до 2020 року, не кажучи вже про досягнення Цілей Сталого Розвитку до 2030 року. Отже існує нагальна потреба у розробленні додаткових проектів, які мають стратегічний характер та зможуть вплинути на досягнення ЦСР.

Таблиця 3.3 окрім позначок «світлофору» іншими «кольоровими позначками» також привертає увагу до тих проектів, на розроблення та аналіз впливу яких на сталий розвиток міста необхідно звернути увагу в рамках реалізації Стратегії.

Зазначеним «кольоровим позначкам» надається таке змістовне навантаження:

- ! - необхідно звернути увагу на розроблення проекту/проектів відповідного спрямування;
- + - існують перспективні в контексті ЦСР проекти. Водночас вони потребують ретельного аналізу для включення у Міський Інфраструктурний План

Таблиця 3.3

Аналіз запропонованих інвестиційних проектів з огляду на їх вплив на досягнення ЦСР

Групи перспективних інвестиційних проектів	Коментарі до переліку запропонованих проектів	Важливість з позицій ЦСР ⁴	Необхідність відпрацювання
1. Створення індустріального парку	Зазначений проект навіть не розглядається серед запропонованих. Між тим має високий потенціал для створення робочих міст, розвитку інновацій та міг би стати ефективним доповненням для реалізації інших проектів з переліку пріоритетних (наприклад, у разі організації виробництва енергоефективного обладнання та матеріалів)		!
2. Модернізація системи теплопостачання міста, розширення використання відновлювальних джерел енергії	Запропоновано 3 інфраструктурні проекти, що відповідають поставленому завданню (проекти 001, 038, 041) та проект 002, який передбачає будівництво блочно-модульної котельні. Зазначені проекти не узгоджені між собою та вимагають схвалення концептуального рішення щодо їх реалізації		+

⁴ Кольором визначається важливість і складність проекту: червоний – якщо проект впливає на досягнення СП1, СП2, СП3; жовтий – якщо проект впливає на досягнення двох стратегічних пріоритетів; зелений – якщо проект впливає на досягнення одного пріоритету.

Групи перспективних інвестиційних проектів	Коментарі до переліку запропонованих проектів	Важливість з позицій ЦСР ⁴	Необхідність відпрацювання
3. Модернізація системи водопостачання та водовідведення (підвищення якості очищення води; зменшення втрат води та енергоресурсів)	Запропоновано 3 проекти на реалізацію цього завдання з терміном виконання – 4 роки (проекти 019, 020, 028).		+
4. Використання родовища підземних вод для рекреаційних заходів	Зазначений проект не розглядається як потенційний		!
5. Підвищення обсягів та ефективності очищення стоків	Запропоновано 3 проекти на реалізацію цього завдання (2 з них потенційні – 015, 017, та один розроблений – 016).		+
6. Будівництво окружної дороги	Зазначений проект не розглядається як потенційний		!
7. Ремонт та оновлення внутрішньоквартальних доріг	Запропоновано 7 проектів, що передбачають капремонт дорожнього покриття вулиць (1 з них потенційні – 006 та 6 розроблених – 029-034). Зазначені проекти носять тактичний характер.		+
8. Ліквідація колишнього міського сміттєзвалища ТВП (вул. Польова)	Зазначений проект не розглядається як потенційний, водночас розроблений проект з будівництва II черги звалища (проект 021)		+
9. Упорядкування існуючого сміттєзвалища	Зазначений проект не розглядається як потенційний, водночас має високе значення для досягнення ЦСР		!
10. Будівництво сміттепереробного заводу	Запропоновано один потенційний довгостроковий проект 042, який передбачає повний цикл переробки ТПВ і можливість переробки захоронених на сміттєзвалищах відходів.		+
11. Впровадження системи роздільного збору відходів	Проект запропоновано як потенційний – 008		+
12. Проведення капітального ремонту та комплексної термомодернізації будівель бюджетної сфери	Запропоновано 5 проектів, які вибірково вирішують дане завдання (002-005 – термін виконання 1 рік, 018 – термін виконання – 2 роки). Водночас, це завдання потребує поглибленої уваги та може бути вирішено комплексно в разі запровадження відповідних механізмів		!
13. Створення механізмів здійснення комплексної термомодернізації житлових будинків	Запропоновано 7 проектів, які є недостатніми для комплексного вирішення завдання створення механізмів вирішення проблем енергоефективності. Проекти 022-027 розроблені на 4 роки реалізації, проект 037 – на 5 років реалізації.		+

Групи перспективних інвестиційних проектів	Коментарі до переліку запропонованих проектів	Важливість з позицій ЦСР ⁴	Необхідність відпрацювання
14. Реалізація проектів благоустрою у зелених зонах міста	Проекти 035, 036 розроблені з терміном виконання 4-5 років. Крім того, вирішенню завдань благоустрою частково сприяє реалізація проекту 008.		+
15. Реалізації суто комерційних проектів інноваційної спрямованості на існуючих виробничих площах	Запропоновано 5 великих потенційних інфраструктурних проекти, що мають забезпечити створення не менше 700 нових робочих місць (створення енергетичного, аграрного і енергохімічного кластерів – 038, 039, 040, будівництво ТЕЦ і сміттєпереробного комплексу – 041, 042). Крім того, запропоновано 3 проекти, що забезпечать створення 22 робочих місць (створення пасічного господарства – 009; виробництво палетів із деревини – 010, ремонт та обслуговування військової техніки – 011).		+
16. Запровадження вторинного використання побутових відходів	Серед представлених проектів не передбачено вирішення цього завдання. Водночас подібний проект важливий, зокрема, для забезпечення окупності проекту щодо роздільного збору сміття		!
17. Організація навчання молоді та перекваліфікація /підвищення кваліфікації персоналу, що втратив роботу	Проектів, спрямованих на реалізацію цього завдання, не передбачено. Водночас у місті існує інфраструктура, яка дасть змогу забезпечити навчання фахівців широкого профілю		+
18. Оновлення та модернізація міського пасажирського транспорту	Передбачено один невеличкий потенційний проект – 007 з терміном виконання – 1 рік.		+
19. Розвиток діагностичних центрів та поліпшення ефективності медичної допомоги	Передбачено 3 проекти (зі створення центру нефрології та діалізу – 012; придбання комп'ютерного томографу і ортопантомографу – 013-014). Всі проекти є потенційними з терміном їх реалізації – 1-2 роки.		+
20. Розвиток інфраструктури для проведення дозвілля та занять спортом	Серед переліку проектів 5 мають відношення до часткового вирішення цих завдань. Проекти 003-005 мають за один рік відремонтувати будівлі палацу культури, бібліотеки і музею. Проекти 035, 036 – за 4 роки створити умови для відпочинку та задоволення культурних потреб громадян		+
21. Розвиток туристичної та рекреаційної інфраструктури	Проектів, які безпосередньо спрямовані на реалізацію цього завдання, не передбачено. Опосередковане відношення мають проекти 003-005, 035-036.		!
22. Запровадження електронного урядування	Проектів, спрямованих на реалізацію цього завдання, не передбачено		!

Проведений аналіз свідчить, що на сьогодні місто Олександрія не має у своєму арсеналі достатньої кількості інвестиційних проектів інфраструктурного характеру, реалізація яких є необхідною умовою для досягнення Стратегічних пріоритетів розвитку міста, що базуються на Цілях Сталого Розвитку ООН до 2030 року.

Більшість запропонованих проектів (крім окремих з них) носять тимчасових характер та спрямовані на розв'язання точкових болючих проблем міста. Відсутнього впливу на досягнення показників сталого розвитку ані у 2020 році, ані у 2030 році вони не здійснять. Соціально-економічну ситуацію у місті внаслідок їх реалізації переломити не вдасться, не кажучи вже про можливість перетворення міста у «стале і розумне» місто.

Головним висновком із проведеного аналізу є те, що першим кроком для реалізації Стратегічних пріоритетів розвитку міста до 2020 року та закладення підвалин для досягнення Цілей Сталого Розвитку до 2030 року має стати розроблення *Міського інфраструктурного плану* (далі – МІП).

У зазначеному плані мають бути представлені важливі з огляду на Стратегічних пріоритети розвитку міста проекти, проаналізовано їх вплив на досягнення індикаторів ЦСР у 2020 та 2030 роках, визначені можливі механізми реалізації цих проектів, етапність їх реалізації (з огляду на їх соціальну, бюджетну та економічну ефективність), а також сплановано заходи щодо реалізації цих проектів.

Підготовка та реалізація Міського інфраструктурного плану має стати *завданням №1* у реалізації Стратегії та супроводжуватися заходами, які дадуть можливість:

- запровадити у місті сучасні інноваційні технології управління сталим розвитком на базі кращих світових практик;
- підвищити компетенцію міської влади у сфері реалізації інфраструктурних програм в рамках Стратегії сталого розвитку міста та обізнаність громадськості й експертного середовища у цій сфері;
- забезпечити активну участь суспільства та бізнесу (вітчизняного та міжнародного) у реалізації Стратегії сталого розвитку на засадах довіри та співробітництва влади, бізнесу та громадськості у досягненні Цілей Сталого Розвитку до 2030 року.

Система цільових індикаторів реалізації стратегічних пріоритетів Стратегії сталого розвитку міста сформована переважно на підставі прогностичних даних, визначених профільними департаментами міської ради (Додаток 1). Порівняння цих цільових індикаторів з показниками, що відповідає міжнародним та вітчизняним стандартам у цій сфері, наведено у табл. 3.4.

Наведена у цій таблиці інформація свідчить, що визначені фахівцями міської ради прогностичні дані не покривають весь перелік цільових індикаторів. Крім того, не всі з них у повній мірі відповідають вимогам ЦСР ООН. Порівняння

цільових показників Стратегії Сталого Розвитку м. Олександрія з пороговими значеннями цільових індикаторів, сформованих у відповідності до міжнародних та вітчизняних стандартів представлено на рис. 3.3-3.4.

Таблиця 3.4

Цільові індикатори досягнення Стратегічних пріоритетів до 2020 та 2030 рр.

Індикатори досягнення Стратегічних пріоритетів	Страте- гічний пріори- тет	Показники/роки				Коментар
		2020		2030		
		ЦА ⁵	ЦСР ⁶	ЦА	ЦСР	
Темпи приросту економічного зростання, % (до базового 2015) (по темпах приросту промислового виробництва)	СП1	11,9	10	19,8	30	Порогові значення: показник у середньому має зростати на 2% в рік
Питома вага непрацюючих і збиткових підприємств, %	СП1	35	35	15	0	Порогове значення: має знизитися до 0.
Темп росту кількості нових робочих місць, % (до базового 2015 р.)	СП1	101,7	105	100	112	Порогове значення: кількість нових робочих місць має забезпечити повну зайнятість.
Рівень безробіття працездатного населення, %	СП1	7	6	5	4	Порогове значення: згідно методології Міжнародної організації праці – менше 7% для працездатного населення. Водночас, згідно ЦСР ООН до 2030 р. має бути забезпечено повну зайнятість для всіх чоловіків і жінок працездатного віку. Необхідно думати над покращенням цих показників
Рівень безробіття серед молоді, %	СП1	30	25	10	9	Порогове значення: згідно методології Міжнародної організації праці – менше 10%. А згідно Цілям сталого розвитку ООН до 2020 р. має бути значно скорочено частку молоді, яка не працює і не вчиться.
Питома вага інноваційно активних підприємств (частка підприємств, що впроваджують інновації), %	СП1	7	20	15	50	Порогове значення: згідно світового досвіду – більше 50%. Згідно Цілям сталого розвитку ООН протягом періоду до 2030 р. необхідно забезпечити значне зростання виробництва за рахунок диверсифікації, технічної

⁵ Цільові прогностичні показники, визначені профільними департаментами міськради м. Олександрія

⁶ Цільові показники, визначені відповідно до Цілей Сталого Розвитку ООН відповідно до міжнародних стандартів

Індикатори досягнення Стратегічних пріоритетів	Страте- гічний пріори- тет	Показники/роки				Коментар
		2020		2030		
		ЦА ⁵	ЦСР ⁶	ЦА	ЦСР	
						модернізації і інноваційної діяльності.
Відношення середньої зарплати до прожиткового мінімуму, разів	СП1, СП2	-*	2,5	-*	3,0	Залежить від прогнозу інших показників. Порогове значення: за методикою Мінекономіки - більше 3 разів.
Рівень крайньої бідності – частка населення із середньодушовими загальними доходами у місяць нижчими прожиткового мінімуму (у % до загальної чисельності нас.)	СП1, СП2	2,5	2,5	1,5	0	Порогове значення: відповідно до ЦСР ООН – до 2030 р. рівень крайньої бідності має дорівнювати 0.
Співвідношення пенсіонерів до працездатного населення, рази	СП1, СП2	-*	0,5	-*	0,4	Порогове значення: за світовим досвідом – оптимальний рівень 0,34-0,42 (Франція, Австрія, Польща).
Відношення середньої пенсії до прожиткового мінімуму, разів	СП1, СП2	-*	1,3	-*	1,6	Порогове значення: за методикою Мінекономіки має дорівнювати 1,5-2 рази. Водночас, цей показник переважно залежить від зовнішніх факторів
Якість очищення стічних вод (в балах від 0 до 10)	СП2	-*	8	-*	10	Визначається за комплексною оцінкою. Порогове значення: max 10 балів. Згідно ЦСР, до 2030 р. має бути забезпечено повний доступ до каналізаційних систем, підвищено якість стічних вод за рахунок зменшення у 2 рази частки неочищених вод і значного підвищення масштабів безпечного повторного використання стічних вод.
Якість питної води (бали від 0 до 5)	СП2	4	5	5	5	Визначається за комплексною оцінкою. Порогове значення: 5 балів. Згідно ЦСР ООН, до 2030 р. має бути забезпечено повний і рівноправний доступ до безпечної, якісної і недорогої питної води.
Питома вага вторинної переробки твердих побутових	СП2	20	30	70	100	Порогове значення – 100%. Згідно ЦСР ООН, до 2030 р. має бути значно зменшено

Індикатори досягнення Стратегічних пріоритетів	Страте- гічний пріори- тет	Показники/роки				Коментар
		2020		2030		
		ЦА ⁵	ЦСР ⁶	ЦА	ЦСР	
відходів, %						обсяги відходів шляхом реалізації заходів зі скорочення, переробки та вторинного використання.
Частка роздільного збору відходів, %	СП2	20	20	70	100	Порогове значення – 100%. Згідно ЦСР, до 2030 р. необхідно значно зменшити негативний екологічний вплив міст в перерахунку на душу населення, приділяючи увагу поводженню з побутовими та іншими відходами.
Рівень благоустрою зелених зон (парків, скверів та ін.), % від загальної площі зелених зон	СП2	-*	50	-*	100	Порогове значення – 100%
Рівень оснащення медичних установ, %	СП2	90	90	100	100	Порогове значення: 100%
Кількість смертей у працездатному віці (на 1000 нас.)	СП2	3,4	3,35	3,4	2,6	Порогове значення: згідно ЦСР ООН, до 2030 р. має бути зменшена на 1/3 передчасна смертність від неінфекційних захворювань (для міста це становить 2,57).
Частка витрат на первинну медичну допомогу у загальних витратах на охорону здоров'я, %	СП2	35	35	35	60	Порогове значення: середній рівень в країнах ЄС – 60%. Залежить переважно від зовнішніх факторів
Рівень забезпеченості дошкільними закладами (коефіцієнт використання місць в садках : кількість дітей на 1 місце)	СП2	1,05	1,1	1,0	1,0	Залежить від прогнозу інших показників. Порогове значення: згідно ЦСР, до 2030 р. має бути забезпечено повний доступ дітей до систем дошкільної освіти з тим, щоби вони були підготовлені до школи (значення показника 1).
Відношення зарплати у сфері освіти до середньої зарплати, рази	СП2	0,9	1	0,95	1,2	Залежить від прогнозу інших показників. Порогове значення: більше 1. (На сьогодні показник дорівнює 0,88)

Індикатори досягнення Стратегічних пріоритетів	Страте- гічний пріори- тет	Показники/роки				Коментар
		2020		2030		
		ЦА ⁵	ЦСР ⁶	ЦА	ЦСР	
Кількість туристів на 1000 нас., осіб	СП2	138	140	178	196	Порогове значення: згідно прогнозу Всесвітньої туристичної організації (ВТО), середньорічний темп зростання кількості туристів у світі становить 4 %.
Питома вага втрат води в загальному використанні, %	СП3	25	20	12	4	Порогове значення: згідно з методикою Мінрегіонбуд має становити не більше 4-5 % (200-250 куб.м. на 1000 куб. м. піднятої води)
Втрати теплової енергії в інженерних мережах, %	СП3	-*	10	-*	5	Порогове значення: нормативне значення в Україні – менше 13 % (мін значення по Україні – 5 %)
Частка енергії з відновлюваних джерел у енергетичному балансі міста, %	СП3	-*	10	-*	20	Порогове значення: Згідно ЦСР, до 2030 р. необхідно значно збільшити частку енергії з відновлюваних джерел у енергетичному балансі.
Оцінка енергоефективності будівель: частка житлового фонду, що пройшла енергомодернізацію	СП3	-*	20	-*	50	Порогове значення – 100%. Згідно ЦСР, до 2030 р. має бути щонайменше в 2 рази збільшено значення показника глобальної енергоефективності.
Оцінка енергоефективності будівель: частка будівель бюджетної сфери, що пройшла енергомодернізацію	СП3	-*	50	-*	100	Порогове значення – 100%. Згідно ЦСР, до 2030 р. має бути в 2 рази збільшено значення показника глобальної енергоефективності.
Щільність транспортної мережі, км/кв. км	СП3	0,5	1,5	1,0	2,0	Порогове значення: згідно ДБН Б.2.2-1-01 норматив 1,5-2,5 км/кв. км (значення показника для міста сьогодні – 0,14).
Рівень зношеності міського транспорту, %	СП3	70	70	50	30	Порогове значення: мінімальне значення 0.
Частка доріг, що потребує ремонт, %	СП3	-*	25	-*	0	Порогове значення: 0.
Питома вага адміністративних послуг, які можна отримати за	СП3	-*	45	-*	80	Порогове значення: 80. (На сьогодні маємо 3,9 %)

Індикатори досягнення Стратегічних пріоритетів	Страте- гічний пріори- тет	Показники/роки				Коментар
		2020		2030		
		ЦА ⁵	ЦСР ⁶	ЦА	ЦСР	
допомогою ІТ-технологій, %						
Рівень прозорості діяльності міської влади (бали від 0 до 10)	СПЗ СП2	-*	8	-*	10	Порогове значення: 10. Визначається за комплексною оцінкою

* прогнозні показники щодо цього індикатора не надані містом. При визначенні цільових показників Стратегії за цим індикатором використані показники, що відповідають ЦСР та міжнародним стандартам

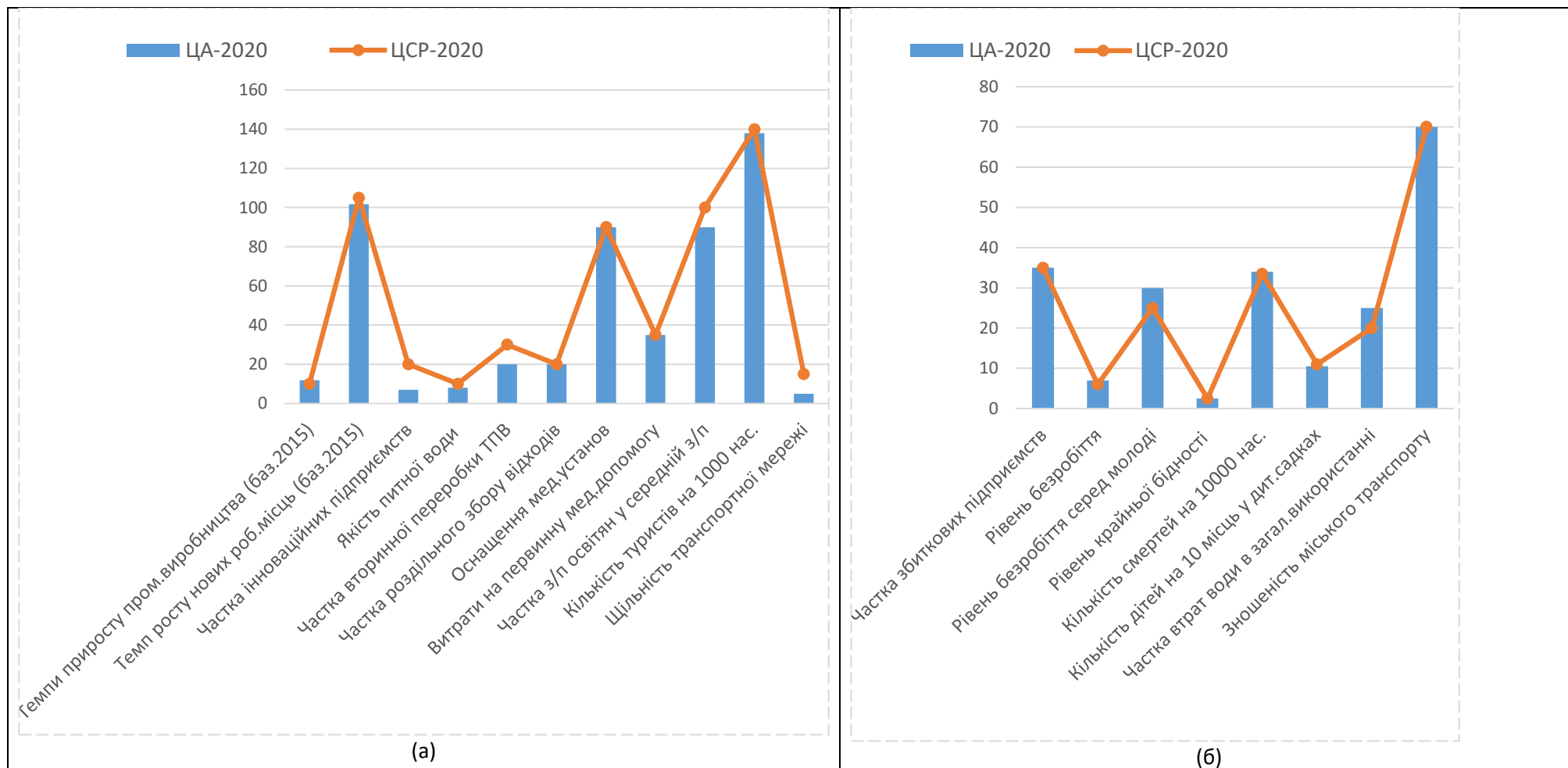

Рис. 3.3. Порівняння прогностичних значень на 2020 р., визначених фахівцями міської ради з прогностичними значеннями, що відповідають ЦСР і міжнародним стандартам

- (а) – показники-стимулятори (чим більше значення, тим краще);
 (б) – показники-дестимулятори (чим менше значення, тим краще).

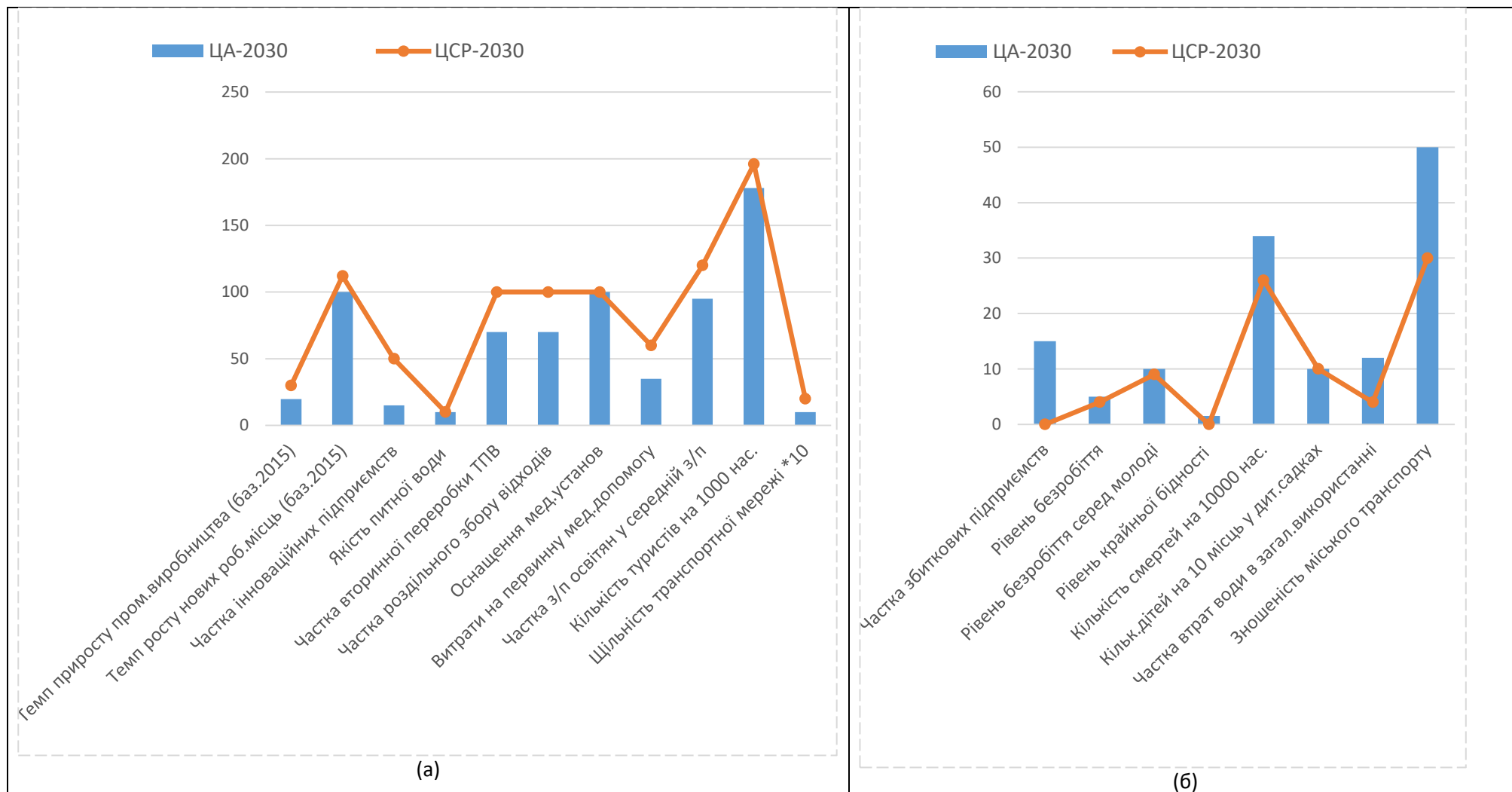

Рис. 3.4. Порівняння прогностичних значень на 2030 р., визначених фахівцями міської ради з прогностичними значеннями, що відповідають ЦСР і міжнародним стандартам

- (а) – показники-стимулятори (чим більше значення, тим краще);
 (б) – показники-дестимулятори (чим менше значення, тим краще).

Аналіз цільових показників Стратегії Сталого Розвитку міста⁷ у порівнянні з їх значеннями відповідно до Цілей Сталого Розвитку та міжнародних стандартів показав, що при реалізації Стратегії необхідно звернути особливу увагу на такі питання:

- стимулювання розвитку інновацій (*за прогнозами відповідні показники суттєво відстають від цільових показників ЦСР, визначених відповідно до міжнародних стандартів, як у 2020, так й у 2030 році*);
- розвиток мережі міського транспорту та підвищення безпеки транспортних засобів (*спостерігається відставання відповідних показників від цільових показників ЦСР, визначених відповідно до міжнародних стандартів, як у 2020, так й у 2030 році*);
- забезпечення зайнятості серед молоді (*спостерігається суттєве відставання відповідних показників від цільових показників ЦСР, визначених відповідно до міжнародних стандартів, як у 2020, так й у 2030 році*).

Крім того, за результатами аналізу (рис. 3.3 – 3.4) виявлено ряд важливих з огляду на стратегічну перспективу розвитку міста питань, недооцінка яких сьогодні, проявиться лише у наступному десятиріччі та не дасть змогу досягти показників за цілим рядом індикаторів у відповідності до вимог Цілей Сталого Розвитку. Для того, щоб попередити негативний розвиток ситуації та забезпечити виконання завдань Стратегії у повному обсязі вже сьогодні необхідно звернути увагу на:

- стимулювання розвитку промислового виробництва;
- розроблення та реалізацію проектів у сфері поводження побутовими відходами (запровадження роздільного збору побутових відходів, створення сучасних підприємств з перероблення відходів, утилізація звалищ) в рамках комплексного підходу;
- розвиток системи медичного забезпечення (обладнання лікувальних закладів міста сучасним діагностичним обладнанням, посилення уваги до первинної медичної допомоги та профілактики окремих захворювань);
- стимулювання розвитку освіти (запровадження підходу «освіта протягом життя», знаходження додаткових ресурсів для фінансування освітніх заходів).

⁷ для тих показників, прогнозовані значення яких були надані профільними підрозділами міськвиконкому

РОЗДІЛ 4. ІНСТИТУЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ

Реалізація положень Стратегії здійснюватиметься за рахунок використання наявного на місцевому рівні ресурсного потенціалу (матеріальних, фінансових, людських, інтелектуальних, інформаційних ресурсів тощо), залучення провідних українських та міжнародних експертів, а також міжнародних організацій, таких як Європейська Економічна Комісія ООН, Світовий банк, Міжнародна Фінансова Корпорація, Європейський банк реконструкції та розвитку тощо.

Фінансовими джерелами реалізації Стратегії будуть кошти місцевого та державного бюджетів, залучені кошти донорів в рамках проектів міжнародної технічної допомоги, кошти приватного бізнесу (вітчизняного та міжнародного), що будуть спрямовані на реалізацію проектів державно-приватного партнерства, кредити міжнародних фінансових організацій.

Центр Стратегічного Розвитку міста

Для організації заходів з реалізації Стратегії та, зокрема, розроблення та реалізації Міського Інфраструктурного плану при (в) виконавчому комітеті міста має бути створено ***Центр Стратегічного Розвитку міста*** (далі Центр).

Зазначений Центр має стати сучасною висококваліфікованою інституцією, реальним центром компетенції з питань стратегічного розвитку міста та державно-приватного партнерства, який забезпечить координацію діяльності з реалізації Стратегії сталого розвитку міста та підготовки і реалізації Планів інфраструктурного розвитку міста на середньо (до 2020 р.) та довгострокову перспективу.

Центр має тісно співпрацювати з мером міста, міськрадою та профільними управліннями виконавчого комітету міської ради задля оперативної підготовки, узгодження та схвалення розпорядчих рішень міської ради з питань реалізації Стратегії та Міського Інфраструктурного Плану.

До функцій Центру також має входити моніторинг реалізації Стратегії та МПП й донесення інформації за його результатами до керівництва міста та громадськості. Центр також має координувати діяльність з підготовки та реалізації комунікативних стратегій з питань соціально-економічного розвитку міста та підготовку інфраструктурних проектів за участю приватного бізнесу.

Міська рада

В рамках реалізації Стратегії міська рада затверджує:

- Міські Інфраструктурні плани (проміжний – до 2020 року та наступні);
- цільові програми, спрямовані на вирішення завдань стратегічного розвитку;
- розпорядчі документи, необхідні для реалізації Стратегії та МПП;

- щорічно розглядає результати їх виконання та вносить відповідні корективи у Стратегію Сталого Розвитку міста та Міський Інфраструктурний План.

Міський Інфраструктурний план

Перший Міський Інфраструктурний план має бути затверджено не пізніше, ніж через рік після схвалення Стратегії.

В процесі його підготовки мають бути проведені додаткові дослідження по вже запропонованим інвестиційним проектам, що є важливими з огляду на досягнення Цілей Сталого Розвитку до 2030 року (перелік запропонованих проектів – кандидатів для включення у МІП наведено у табл.4.1) та розроблено нові проектів, які є актуальними для розвитку міста на засадах сталості, але поки що не сформовані навіть у вигляді проектних пропозицій (табл.4.2)

Таблиця 4.1

Проекти-кандидати для включення в Міський Інфраструктурний План

№	Назва розробленого проекту	Тер- мін вик., роки	Рік почат- ку	Ініціатор	Вартість, тис. грн (в цінах 2013- 15)	Стратегічн і пріоритети	Стан підготовки проекту
Система тепло та енергопостачання міста (пункт 2 табл. 3.1) (Модернізація системи теплопостачання, розширення використання відновлювальних джерел енергії)							
001	Оптимізація системи тепло забезпечення м. Олександрії	4	2017	КП «Теплокомун енерго»	490900	СП3	X
041	Заміна природного газу в теплопостачанні центральної частині м. Олександрія (потенційний)	4	2016	Приватний бізнес	533520	СП1, СП2	!
038	Створення енергетичного інфраструктурного кластеру (потенційний)			Приватний бізнес	445600	СП1, СП2	!
Система водопостачання та водовідведення (пункти 3,5 табл. 3.1) (Модернізація системи водопостачання та водовідведення (підвищення якості очищення води; зменшення втрат води та енергоресурсів); Підвищення обсягів та ефективності очищення стоків)							
015	Реконструкція Марто-Іванівських очисних споруд потужністю 10 тис. куб.м / добу (потенційний)	1	2016	Обласне КП "Дніпро-Кіровоград"	15000	СП2, СП3	!
016	Реконструкція системи відведення сирого осаду та надлишкового активного мулу з впровадженням технології інтенсифікації процесу зневоднення осаду на мулових майданчиках Марто-Іванівських очисних споруд	1	2016	Обласне КП "Дніпро-Кіровоград"	4824	СП2, СП3	X

№	Назва розробленого проекту	Термін вик., роки	Рік початку	Ініціатор	Вартість, тис. грн (в цінах 2013-15)	Стратегічн і пріоритети	Стан підготовки проекту
017	Реконструкція Дмитрівських очисних споруд (потенційний)	1	2016	Обласне КП "Дніпро-Кіровоград"	4000	СП2, СП3	!
020	Реконструкція зливової каналізації по вул. Луначарського	4	2017	Місцева влада	996,709	СП2, СП3	X
019	Реконструкція системи водопостачання мікрорайону «Радянський»	4	2017	Місцева влада	5834,344	СП2, СП3	X
028	Будівництво 2-ї нитки водопроводу до ЦТП 122 по пр. Леніна	4	2017	Місцева влада	502,662	СП2	X
Поводження з побутовими відходами (пункти 8-11, 16 табл. 3.1) (Ліквідація колишнього міського сміттєзвалища ТВП (вул. Польова); Упорядкування існуючого сміттєзвалища; Будівництво сміттєпереробного заводу; Впровадження системи роздільного збору відходів; Запровадження вторинного використання побутових відходів)							
008	Створення системи роздільного збору ТПВ на території міста (потенційний)			Місцева влада	11686	СП2	!
021	Будівництво звалища твердих побутових і нетоксичних відходів в м. Олександрія (II черга)	3	2018	Місцева влада	2968,549	СП2	X
042	Будівництво комплексу з повного циклу переробки ТПВ (потенційний)	4		Приватний бізнес	561600	СП1, СП3	!
Міський транспорт (пункти 7, 18 табл. 3.1) (Ремонт та оновлення внутрішньо-квартальних доріг; Оновлення та модернізація міського пасажирського транспорту)							
006	Удосконалення транспортної мережі м. Олександрії (потенційний)	1	2016	Місцева влада	150	СП3	!
007	Оновлення і модернізація міського пасажирського транспортного парку (потенційний)	1	2016	Місцева влада	1500	СП3	!
Медична інфраструктура (пункт 19 табл. 3.1) (Розвиток діагностичних центрів та поліпшення ефективності медичної допомоги)							
012	Надання медичної допомоги хворим нефрологічного профілю, які потребують лікування методом гемодіалізу. Створення центру нефрології та діалізу (потенційний)	2	2017	Місцева влада	5086	СП2	!
013	Придбання комп'ютерного томографа 16-32 зрізового (потенційний)	2	2017	Місцева влада	18000	СП2	!

№	Назва розробленого проекту	Термін вик., роки	Рік початку	Ініціатор	Вартість, тис. грн (в цінах 2013-15)	Стратегічн і пріоритети	Стан підготовки проекту
014	Придбання ортопантомографу (потенційний)	1	2016	Місцева влада	800	СП2	!
Навколишнє середовище (пункт 21 табл. 3.1) (Розвиток туристичної та рекреаційної інфраструктури)							
036	Відновлення сприятливого гідрологічного режиму річок Березівка та Інгулець у межах міста	5	2017	Міська рада	59850	СП2	X
Комерційні проекти (пункт 15 табл. 3.1) (Реалізації суто комерційних проектів інноваційної спрямованості на існуючих виробничих площах)							
039	Створення сільськогосподарського кластеру (потенційний)			Приватний бізнес	2875000	СП1	!
040	Створення енергохімічного кластеру (потенційний)			Приватний бізнес	1437500	СП1	!

Позначення для табл. 4.1.:

X – розроблені проекти, **!** - потенційні проекти

Тобто з 42 запропонованих проектів лише 19 можуть розглядатися як кандидати до включення у Місцевий Інфраструктурний План, й лише 6 з них розроблені певною мірою.

Таблиця 4.2

Перелік інфраструктурних та інших інвестиційних проектів, які потребують розроблення на рівні проектних пропозицій для аналізу доцільності їх включення у МІП

Перспективні інвестиційні проекти	Важливість і складність реалізації проекту з огляду на Стратегічні пріоритети (табл.3.1)	Критичність підготовки проектів з огляду на досягнення ЦСР ООН (рис. 3.3-3.4)
Створення індустріального парку		!
Використання родовища підземних вод для рекреаційних заходів		
Будівництво окружної дороги		!

Перспективні інвестиційні проекти	Важливість і складність реалізації проекту з огляду на Стратегічні пріоритети (табл.3.1)	Критичність підготовки проектів з огляду на досягнення ЦСР ООН (рис. 3.3-3.4)
Проведення капітального ремонту та комплексної термомодернізації будівель бюджетної сфери		!
Створення механізмів здійснення комплексної термомодернізації житлових будинків		!
Реалізація проектів благоустрою у зелених зонах міста		
Реалізації інших комерційних проектів інноваційної спрямованості на існуючих виробничих площах.		!
Організація навчання молоді та перекваліфікація/підвищення кваліфікації персоналу, що втратив роботу		
Розвиток інфраструктури для проведення дозвілля та занять спортом		
Розвиток туристичної та рекреаційної інфраструктури		
Запровадження електронного урядування		!

З огляду на широкий «фронт робіт» з підготовки та аналізу проектних пропозицій та проектів задля включення їх у Міський Інфраструктурний План та необхідність застосування комплексного підходу до аналізу та пріоритезації цих проектів, для підготовки МІП доцільно залучити вітчизняних та міжнародних експертів, а також представників міжнародних організацій.

Найбільш проблемними питаннями, до яких важливо залучити експертну підтримку, є такі:

- навчання представників Центру та міськвиконкому з питань ЦСР та підготовки Міських Інфраструктурних Планів;
- вивчення кращих світових практик щодо ЦСР, розроблення та реалізації МІП та проектів державно-приватного партнерства, що спрямовані на досягнення Цілей Сталого Розвитку;
- розроблення методологічних засад щодо підготовки інфраструктурних та інших інвестиційних проектів для включення їх у ЦСР;
- експертна оцінка окремих інвестиційних проектів, які пропонується включити до МІП, зокрема, щодо їх впливу на ЦСР; забезпечення їх пріоритезації та виявлення оптимальних механізмів їх фінансування;
- сприяння залученню стратегічно спрямованого бізнесу до участі в проектах державно-приватного партнерства, включених до МІП.

З огляду на те, що Стратегія сталого розвитку м. Олександрія є першим досвідом підготовки та втілення у життя стратегічних документів, орієнтованих на досягнення ЦСР, а також зважаючи на важливість розповсюдження цього підходу на інші міста України, пропонується звернутися з запитом про співпрацю щодо розбудови механізмів її реалізації до міжнародних організацій в Україні та за її межами.

Управління Реалізацією Стратегії

Управління Реалізацією Стратегії передбачає здійснення таких заходів:

- розроблення інноваційного механізму управління стратегічним розвитком міста та підготовка розпорядчих документів з цього питання;
- розроблення методологічних засад моніторингу та контролю за реалізацією Стратегії та Міського Інфраструктурного плану;
- організація комунікацій з експертним середовищем та громадськістю з питань, що стосуються реалізації Стратегії;
- запровадження сучасних підходів до оперативного корегування механізмів та цільових індикаторів, передбачених Стратегією та Міським Інфраструктурним планом;
- вивчення та використання кращого світового досвіду стратегічного розвитку міст та залучення до цього процесу приватного бізнесу в контексті реалізації Цілей Сталого Розвитку;
- забезпечення постійного обміну інформацією з міжнародними партнерами у цій сфері, поширення кола таких партнерів, залучення їх до реалізації проектів;
- просування та пропагування заходів та механізмів реалізації Стратегії серед українських та зарубіжних міст; створення позитивного іміджу міста як міста-піонера реалізації в Україні стратегій сталого розвитку у відповідності до ЦСР.

Організаційне забезпечення реалізації Стратегії

Організаційне забезпечення реалізації Стратегії полягає у :

- вивченні та освоєнні сучасних механізмів реалізації інфраструктурних проектів (використання коштів Державного регіонального фонду, залучення кредитних коштів від міжнародних фінансових інституцій, залучення грантів та інших засобів міжнародної технічної допомоги в рамках передбачених Цілями Сталого розвитку заходів; механізмів державно-приватного партнерства);
- створенні в місті сприятливих умов для ведення інвестиційної діяльності (розвиток конкурентного середовища, недопущення штучної монополізації ринків, створення доступної та зручної інформаційної бази для інвесторів та громадян, розвиток консультативної служби з

питань законодавчої та інформаційної підтримки бізнесу, у тому числі зарубіжного, спрощення звернення до системи розпорядчих органів на рівні місцевого самоврядування, у тому числі що стосується ефективності відпрацювання запитів до міської влади);

- створення умов для підвищення кваліфікації працездатного населення, представників органів виконавчої влади, сприяння запровадженню навчальних курсів/тренінгів інноваційної спрямованості для молоді;
- створення умов для самозайнятості населення шляхом розвитку інфраструктури бізнес-центрів, бізнес-інкубаторів, коворкінгів, логістичних центрів, розвиток інтернет - комунікацій;
- створення умов для міжрегіонального та міжнародного співробітництва, проведення конференцій, виставок, семінарів тощо.

Фінансове забезпечення реалізації Стратегії

Фінансове забезпечення реалізації Стратегії здійснюватиметься шляхом:

- оптимізації видатків розвитку місцевого бюджету базуючись на Стратегії та МІП;
- підтримки інфраструктурних та інших інвестиційних проектів зважаючи на їх бюджетну ефективність та спроможність вплинути на збільшення надходжень до місцевого бюджету;
- запровадження стимулюючих заходів щодо спрощення доступу до земельних ділянок та незадіяних виробничих потужностей для проектів, що включені у МІП;
- надання тимчасових пільг із сплати місцевих податків та зборів, оренду на землю для проектів, реалізація яких здійснює визначальний вплив на досягнення стратегічних пріоритетів, забезпечує створення робочих місць, особливо для молоді, призводить до підвищення надходжень до місцевого бюджету, зменшує навантаження на місцевий бюджет по оплаті енергоносіїв;
- оволодіння компетенціями щодо підготовки проектів, що можуть фінансуватися з залученням коштів державного бюджету, зокрема в межах Державного фонду регіонального розвитку, забезпечення якісної та своєчасної підготовки проектів, що можуть фінансуватися за рахунок цих коштів;
- залучення коштів міжнародних фінансових організацій (зокрема, ЄБРР) для реалізації проектів з розвитку місцевої інфраструктури; підвищення інституційної спроможності публічної влади у цій сфері;
- створення умов для участі у реалізації Міського Інфраструктурного плану приватного бізнесу, у тому числі міжнародного. Зазначене, поряд з іншим, дасть змогу оволодіти новими технологіями та сучасним менеджментом, вийти на нові експортні ринки інноваційної продукції;

- залучення до реалізації Стратегії та до розповсюдження набутого досвіду у інших містах України **Офіційної Допомоги Розвитку**, надання якої передбачено відповідно до завдання 17.2 Цілі Сталого Розвитку 17.

Інклюзивність

Залучення до реалізації Стратегії всіх верств суспільства – населення, бізнесу, громадського середовища (інклюзивність) забезпечуватиметься шляхом:

- формування ефективної системи електронного врядування та створення електронної платформи для суспільного обговорення питань реалізації Стратегії;
- введення у практику діяльності місцевої влади щорічного широкого розгляду результатів реалізації Стратегії, обговорення планів місцевої влади щодо внесення до неї коректив, урахування думки суспільства при розробленні Місцевих інфраструктурних планів в частині визначенні пріоритетності у реалізації в місті суспільно значущих проектів;
- широкого розвитку державно-приватного партнерства шляхом розроблення й масштабних, й невеликих проектів, які можуть бути тиражовані, з урахуванням міжнародних стандартів у цій сфері;
- здійснення широкої просвітницької й освітньої діяльності у місті з питань управління розвитком та державно-приватного партнерства;
- реалізація політики інформаційної відкритості влади на засадах сучасних інформаційних технологій.

РОЗДІЛ 5. ЕТАПИ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ

Стратегія Сталого Розвитку м. Олександрія реалізовуватиметься у два етапи:

- I етап (2016 – 2010 рр.) – розв’язання найболючіших проблем у життєдіяльності міста на засадах сталості та створення підґрунтя для досягнення Цілей Сталого Розвитку у 2030 році;
- II етап (2021 - 2030 рр.) – трансформація міста у стале та розумне у розумінні Глобальної Стратегії Сталого Розвитку ООН (ЦСР 11).

I етап

Протягом першого проміжного етапу реалізації Стратегії мають бути реалізовані завдання, наведені у таблиці 5.1 нижче.

Таблиця 5.1

Основні завдання щодо реалізації Стратегічних пріоритетів сталого розвитку міста Олександрія

Найменування завдання	Роки								Відповідальні за реалізацію	
	2016	2017				2018	2019	2020		
		I кв.	II кв.	III кв.	IV кв.					
I. Розвиток інституційного середовища задля реалізації Стратегії										
1.1. Створення Центру Стратегічного Розвитку міста (Центр)										Міська рада, Управління економіки
1.2. Навчання фахівців Центру та керівництва міської державної адміністрації										Міська рада, Управління економіки
1.3. Розроблення механізмів реалізації Стратегії, формування першого МПП до 2020 р. та відповідних методологічних документів для їх практичного впровадження										Центр з залученням зовнішніх експертів, в т.ч. міжнародних
1.4. Створення електронної платформи для залучення до обговорення реалізації Стратегії та МПП експертного середовища та широких кіл громадськості										Центр
1.5. Організація та проведення ознайомлювальних, освітніх та роз'яснювальних заходів з питань реалізації Стратегії, МПП та їх популяризації серед громадськості										Міська рада, Управління економіки, Центр

Найменування завдання	Роки								Відповідальні за реалізацію
	2016	2017				2018	2019	2020	
		I кв.	II кв.	III кв.	IV кв.				
II. Розроблення та реалізація Міського Інфраструктурного Плану до 2020 року									
2.1. Підготовка попереднього економічного обґрунтування інфраструктурних проектів, передбачених для реалізації Стратегічних пріоритетів Стратегії (за «кольоровими позначками» таблиці 3.3)									Центр з залученням зовнішніх експертів, в т.ч. міжнародних
2.2. Проведення експертної оцінки щодо можливості підготовки та реалізації цих проектів та механізмів їх фінансування									Центр з залученням зовнішніх експертів, в т.ч. міжнародних
2.3. Розроблення Проекту Міського Інфраструктурного плану до 2020 року									Центр з залученням зовнішніх експертів, в т.ч. міжнародних
2.4. Проведення експертної оцінки проекту Міського Інфраструктурного плану та підготовка матеріалів/заходів для обговорення його з мешканцями міста									Міжнародні експерти
2.5. Суспільне обговорення Міського Інфраструктурного плану, внесення до нього коректив за його результатами									Міська рада, Управління економіки, Центр
2.6. Схвалення Міського Інфраструктурного Плану сесією міськради									Міська рада
2.7. Реалізація Міського інфраструктурного плану									Міська рада, Управління економіки, Центр
III. Моніторинг та корегування Міського Інфраструктурного Плану та внесення відповідних змін до Стратегії (в частині уточнення показників індикаторів її виконання та передбачених в рамках стратегії заходів)									
3.1. Презентація Міського Інфраструктурного плану до 2030 року та роз'яснення підходів до оцінки успішності його виконання									Міська рада, Управління економіки, Центр
3.2. Звітування за результатами моніторингу реалізації МІП та Стратегії (наприкінці кожного року на офіційному сайті та в рамках широкого громадського обговорення результатів реалізації Стратегії та МІП)									

Найменування завдання	Роки								Відповідальні за реалізацію
	2016	2017				2018	2019	2020	
		I кв.	II кв.	III кв.	IV кв.				
3.3. Розроблення пропозицій щодо внесення змін до Міського Інфраструктурного плану та Стратегії та підготовка пропозицій щодо внесення відповідних змін у розпорядчі документи ради									Міська рада, Управління економіки, Центр
IV. Підготовка та затвердження змін до Стратегії щодо II етапу її реалізації									
4.1. Уточнення цільових показників, заходів та плану робіт за другим етапом реалізації Стратегії									Міська рада, Управління економіки, Центр
4.2. Підготовка змін до Стратегії та затвердження їх міськрадою									Міська рада, Управління економіки, Центр
4.3. Розроблення та затвердження Міського Інфраструктурного Плану до 2030 року									Центр з залученням зовнішніх експертів, в т.ч. міжнародних, міська рада

Протягом реалізації I етапу Стратегії Центр щорічно (грудень кожного року) надаватиме на затвердження міському голові проект Плану деталізованих заходів з реалізації Стратегії на наступний рік, а з 2017 р. - також проект Плану реалізації Міського Інфраструктурного Плану на наступний рік для розгляду та затвердження цих документів в установленому порядку.

II етап

На цьому етапі місто реалізовуватиме стратегічні пріоритети до 2030 р. відповідно до Цілей Сталого Розвитку відповідно до розробленого Міського Інфраструктурного Плану на 2021-2030 роки, що орієнтуватиметься на досягнення уточнених за результатами реалізації I етапу Стратегії показників.

ДОДАТОК 1

Система показників оцінки поточного стану і перспектив розвитку м. Олександрія

<i>Система показників сталого розвитку міста за напрямками</i>	<i>Поточний стан, 2015 р.</i>	<i>Прогноз на 2020 р.</i>	<i>Прогноз на 2030 р.</i>
СТАЛИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК МІСТА			
Економічний розвиток і зайнятість			
Розвиток виробництва			
Питома вага міста в економіці району і області, %	4,8	8	11
Темпи економічного зростання, % (до базисного 2014 р.) (по темпах росту виробництва промислової продукції)	72,8	81,5	87,2
Рівень використання промислових фондів в промисловості, %	50	65	90
Питома вага непрацюючих і збиткових підприємств, %	50	35	15
Обсяг реалізованої промислової продукції на душу нас., грн.	10560	27233	76253
Обсяг роздрібного товарообороту на душу нас., грн.	9804	25054	72985
Частка малих і середніх підприємств, %	89,2	93	96
Коефіцієнт покриття імпорту експортом (відношення між обсягами експорту та імпорту), разів	0,66	1,25	1,06
Забезпечення зайнятості			
Рівень безробіття працездатного населення	12	7	5
Рівень безробіття серед молоді	41	30	10
Створення робочих місць (чол. за рік)	1672	1700	1700
Інвестиційно-інноваційний розвиток			
Залучення інвестицій			
Капітальні інвестиції на душу нас., грн.	2691,7		
Частка прямих іноземних інвестицій у загальному обсязі інвестицій, %	55		
Розвиток інновацій			
Питома вага випуску інноваційної продукції, %	0	7	15
СТАЛИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ РОЗВИТОК МІСТА			
Рациональне використання ресурсів			
Водні ресурси			

<i>Система показників сталого розвитку міста за напрямками</i>	<i>Поточний стан, 2015 р.</i>	<i>Прогноз на 2020 р.</i>	<i>Прогноз на 2030 р.</i>
Частка ресурсів підземних вод у загальному обсязі водопостачання, %	0	25	45
Частка очищення стічних вод: (%)	100	100	100
Питома вага втрат води в загальному використанні, %	29,8	25	12
Енергетичні ресурси			
Втрати теплової енергії в інженерних мережах, %	13		
Оцінка енергоефективності будівель - Частка житлового фонду, що пройшла енергомодернізацію - частка будівель бюджетної сфери, що пройшла енергомодернізацію	0		
Якісне довкілля (Екологічна безпека)			
Повітря			
Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря на душу нас., кг/чол.	41,26		
Наявність в місті екологічно небезпечних промислових підприємств (так/ні)	0	0	0
Вода			
Якість питної води (за 5-бальною шкалою), відповідно до ДСанпін 2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною»	3	4	5
Поводження з відходами			
Питома вага вторинної переробки твердих побутових відходів	0	20	70
Відсоток перевантажених та небезпечних звалищ (ступінь заповнення існуючих звалищ, %)	100	90	80
Частка роздільного збору відходів	0	20	70
Зелені зони			
Площа зелених насаджень загального користування на душу нас. (норма згідно ГСН 360-92 – 12 кв. м на 1 людину)	12,6		
Частка населення, що проживає не далі ніж 300 м від зеленої зони, %	100	100	100
СТАЛИЙ СОЦІАЛЬНИЙ РОЗВИТОК МІСТА			
Рівень життя населення			
Подолання нерівності			
Відношення середньої зарплати до прожиткового мінімуму, разів	2,1		
Заборгованість з виплати зарплати на душу нас., грн.	203,07	174,3	0
Чисельність населення із середньодушовими загальними доходами у місяць нижчими	3,8	2,5	1,5

<i>Система показників сталого розвитку міста за напрямками</i>	<i>Поточний стан, 2015 р.</i>	<i>Прогноз на 2020 р.</i>	<i>Прогноз на 2030 р.</i>
прожиткового мінімуму (1330 грн.) (у% до загальної чисельності населення)			
Соціальний захист			
Співвідношення пенсіонерів до працездатного населення, рази	0,56		
Питома вага населення, що потребує соціальної допомоги у загальній кількості населення, %	28,27		
Відношення середньої пенсії до прожиткового мінімуму, рази	1,19		
Якість життя населення			
Забезпечення житлом			
Рівень забезпечення житлом (кв. м на душу нас.)	23,1	23,5	24,0
Частка житла, з рівнем зносу більше 50% (у т.ч. ветхе, аварійне)	40		
Охорона здоров'я			
Рівень оснащення медичних установ, потреби в ремонті, %	80	90	100
Частка смертей у працездатному віці (на 1000 нас.)	3,42	3,40	3,40
Частка смертей від інфекційних захворювань	0,13	0,12	0,12
Частка витрат на первинну медичну допомогу у загальних витратах на охорону здоров'я, %	28	35	35
Кількість медперсоналу на 1000 нас.	10,46	10,5	10,5
Освіта			
Рівень забезпеченості дошкільними закладами (Коефіцієнт використання місць в садках : кількість дітей на 1 місце)	1,17	1,05	1,0
Кількість дітей в садочках на 1 вихователя	13	10	10
Кількість школярів на 1 вчителя	11	10	10
Відношення зарплати у сфері освіти до середньомісячної зарплати по області, рази	0,88	0,90	0,95
Коефіцієнт текучості педагогічного персоналу, %	15	12	7
Частка закладів освіти, що потребують ремонту, %	95	70	50
Культура			
Рівень забезпеченості культурними закладами, %	100	100	100
Кількість туристів на 1000 нас., осіб	117	138	178
Безпека			
Оцінка рівня безпеки в місті (бали від 0 до 5)	3	4	5
Міська інфраструктура			

<i>Система показників сталого розвитку міста за напрямками</i>	<i>Поточний стан, 2015 р.</i>	<i>Прогноз на 2020 р.</i>	<i>Прогноз на 2030 р.</i>
Транспорт			
Маршрутна мережа міста (кількість маршрутів)	30	30	30
Щільність транспортної мережі, км/кв.км	0,14	0,5	1,0
Кількість задіяних транспортних засобів	39	39	39
Рівень зношеності міського транспорту, %	90	70	50
Площа доріг / площа міста, % (Ступінь охоплення)	3,2	4	4,2
Частка доріг, що потребує ремонту, %	20,4		
Технічна інфраструктура			
Рівень забезпеченості населення системами водопостачання, %	83,5		
Рівень забезпеченості населення системами водовідведення, %	55,7		
Теплопостачання населення, % (1497,7 тис. м ² заг. площі)	72,4		
Частка ветхих та аварійних водопровідних мереж (у % до загальної протяжності)	41,02		
Зношеність теплових мереж, %,	69		
Просторова інфраструктура			
Наявність території для розширення міста, частка незабудованої площі міста, %	59		
Технології управління містом («розумне» місто)			
Охоплення населення телекомунікаційними послугами (%)	90		
Питома вага адміністративних послуг, які можна отримати за допомогою ІТ-технологій	3,9		
Рівень прозорості діяльності міської влади (бали від 0 до 10)	4		

ДОДАТОК 2

Рейтингові оцінки основних напрямів сталого розвитку м. Олександрія (за аналізом статистичної інформації)

<i>№</i>	<i>Напрямами сталого розвитку</i>	<i>Оцінка на 2015 р.</i>	<i>Оцінка на 2020 р.</i>	<i>Оцінка на 2030 р.</i>
	Економічне зростання і зайнятість	0,413	0,669	0,948
1	Виробничий потенціал	0,500	0,663	0,895
2	Зайнятість	0,326	0,674	1,000
	Інвестиційно-інноваційний розвиток	0,483	0,744	0,977
3	Інвестиції	0,616	0,860	1,000
4	Інновації	0,349	0,628	0,953
	Раціональне використання ресурсів	0,446	0,687	1
5	Водні ресурси	0,463	0,707	1,000
6	Енергетичні та ін. ресурси	0,429	0,667	1,000
	Якість довкілля	0,647	0,76	0,952
7	Зелені зони	0,952	0,976	1,000
8	Повітря	0,952	0,976	1,000
9	Вода	0,610	0,805	1,000
10	Поводження з відходами	0,071	0,286	0,810
	Рівень життя населення	0,64	0,748	1
11	Соціальний захист	0,911	0,911	1,000
12	Подолання нерівності	0,364	0,582	1,000
	Якість життя населення	0,778	0,87	0,944
13	Житло	0,909	0,955	0,955
14	Культура	0,818	0,864	1,000

<i>№</i>	<i>Напрямами сталого розвитку</i>	<i>Оцінка на 2015 р.</i>	<i>Оцінка на 2020 р.</i>	<i>Оцінка на 2030 р.</i>
15	Освіта	0,810	0,952	0,952
16	Охорона здоров'я	0,762	0,762	0,810
17	Безпека	0,591	0,818	1,000
	Міська інфраструктура	0,645	0,776	0,981
18	Технічна інфраструктура	0,880	0,920	1,000
19	Просторова інфраструктура	0,667	0,815	1,000
20	Транспорт	0,536	0,679	0,929
21	Розумне місто	0,519	0,704	1,000

ДОДАТОК 3

Таблиця 1

Перелік позитивних факторів, що впливають на сталий розвиток (за даними експертного опитування)

№	Сильні сторони і зовнішні можливості	Бали (від 0 до 6)
	Сталий економічний розвиток	
1	Місто має вигідне географічне розташування – перетин двох основних автомагістралей і двох залізниць	5,69
2	Розвинена харчова промисловість	5,40
3	Потужна група підприємств машинобудування, робота підприємств на оборонний сектор	5,37
4	Можливість виробництва будівельних матеріалів та продукції харчової промисловості із місцевої сировини	5,09
5	Можливість модернізації обладнання діючих підприємств з метою випуску нових конкурентоздатних видів продукції, створення умов для впровадження інноваційних проектів вищих технологічних укладів	5,03
6	Наявність кваліфікованого трудового потенціалу, відносно низький рівень безробіття, висока густота населення	4,80
7	Наявність незадіяних у виробництві вільних об'єктів нерухомості та земельних ділянок, які можуть бути швидко переобладнані під інвестора, можливість використання непрацюючих цехів для стартапів worldwide, створення коворкінг просторів	3,92
8	Низький розмір плати за оренду землі.	3,91
	Сталий екологічний розвиток	
1	Наявність родовища підземних вод – можливо будівництво водопостачального підприємства	5,26
2	Наявність різноманітної місцевої сировинної бази (буре вугілля, графіт, каолін, бут)	5,23
3	Наявність підземних джерел радонової води – перспектива створення мережі лікувальних закладів	4,60
4	Сприятливий клімат для відновлювальних джерел енергії (енергії сонця, вітра), можливість впровадження проектів самозабезпечення міста власними енергоресурсами, заробляння коштів на власних «зелених» ресурсах	1,80
5	Можливість будівництва заводу з переробки відходів	1,80
6	Відсутність великих підприємств, що забруднюють природне середовище	1,50

№	Сильні сторони і зовнішні можливості	Бали (від 0 до 6)
7	Наявність зелених зон, можливість ревізії біосфери міста та його околиць для природного витіснення бур'янів.	1,50
	Сталий соціальний розвиток	
1	Система професійної освіти в місті здатна забезпечити навчання та перенавчання спеціалістів на будь-які спеціальності	5,25
2	Розвинута інфраструктура: мережа автодоріг, газопроводи, електромережі; централізована система водозабезпечення та водовідведення	5,25
3	У місті високо розвинута сфера послуг, закладів ресторанного господарства, готелів (для розвитку туризму)	4,46
4	Населення міста – є його інвестор, тисячі заробітчан щомісяця переводять кошти до міста	4,45
5	Працююча система субсидій у сфері ЖКХ	1,80
6	Вдалі реформи системи правоохоронних органів	1,80
7	Збереження мережі закладів культури (бібліотек, клубів, музичних шкіл, музеїв тощо), розвинений дитячо-юнацький спорт, наявність професійної футбольної команди «Олександрія»	1,80
8	Збереження за рахунок місцевого бюджету безоплатного користування закладами культури для вразливих верств населення	1,20
9	Наявність розвиненої системи охорони здоров'я	1,20

Таблиця 2

Перелік негативних факторів, що впливають на сталий розвиток (за даними експертного опитування)

№	Слабкі сторони і зовнішні загрози	Бали (від 0 до 6)
	Сталий економічний розвиток	
1	Недостатнє використання потенціалу розвитку машинобудування та буровугільної галузі	5,17
2	Накопичення на буровугільних підприємствах соціальних та фінансово-економічних проблем, які не вирішуються роками і не залежать від міста	5,11
3	Робота провідних підприємств міста в режимі неповного використання виробничих потужностей («Етал», «Завод «Автоштамп», «Оксамит», «Олександрія привід» ін.)	4,97
4	Зупинка виробничої діяльності окремих підприємств (ТОВ «НВФ «Кран», ДП «Заріна» ТОВ «РастТрейдинг» та інші).	4,94
5	Місто відстає у питаннях інноваційного розвитку (технопарки, індустріальні парки, еко- та соціополіси тощо).	4,66
6	Підприємства машинобудівного комплексу слабо реагують на потреби аграрного виробництва, переробної та харчової промисловості	4,63
7	Дисбаланс інвестування у основні фонди промисловості та будівництва, неефективна система освоєння коштів	4,57
8	Недостатня інвестиційна привабливість, нижчий за обласний рівень капітальних вкладень	4,57
9	Сировинна орієнтація промислового виробництва	2,75
10	Низька ефективність діяльності центральної влади, недостатні темпи реформування на центральному рівні	2,05
11	Неефективна система управління містом, управління за радянським зразком, що не стимулює зміни на краще	2,05
12	Відсутність програм розвитку малого та середнього бізнесу відповідно до потреб міста, складна система дозвільних процедур державної реєстрації	1,75
13	Від’ємна міграція кваліфікованих кадрів	1,45
	Сталий екологічний розвиток	
1	Вичерпання звалищем ресурсу накопичення відходів, необхідність ліквідації колишнього міського сміттєзвалища ТПВ, яке межує з вул. Польовою	5,34
2	Недостатній рівень запровадження в місті роздільного збору сміття, необхідність впровадження сучасних технологій для	5,12

№	Слабкі сторони і зовнішні загрози	Бали (від 0 до 6)
	прибирання вулиць, збору і переробки твердих побутових відходів	
3	Недостатня реалізація заходів з енергозбереження в житловому фонді, не достатня популяризація ідеї енергозбереження серед мешканців міста	4,55
4	Незадовільна якість води, яка надходить з водогону «Дніпро – Кіровоград»	4,52
5	Необхідність відновлення сприятливого гідрологічного режиму річок Березівка та Інгулець в межах міста Олександрії, очищення масових місць відпочинку населення, пляжів в межах міста	4,26
6	Необхідність альтернативного водозабезпечення міста	4,15
7	Діяльність низки потужних підприємств та компаній заснована на нееквівалентному обміні та вимиванні ресурсів з економіки міста	4,14
8	Постійна загроза припинення (обмеження) водопостачання міста	3,42
9	Необхідність благоустрою усіх парків та скверів міста із застосуванням ландшафтного дизайну та забезпеченням його відповідності «зовнішньому» вигляду європейського міста	1,80
10	Реалізація програми будівництва міні-котелень як основного джерела забруднення атмосферного повітря у місті	1,70
11	Часткова відсутність ливневої каналізації у місті, недостатні заходи очищення і переробки стічних вод водоканалу	1,70
12	Топографічне положення міста у поймі р. Інгулець, що сприяє накопиченню шкідливих для довкілля речовин у районі міської забудови	1,20
Сталий соціальний розвиток		
1	Моральний і фізичний знос систем технічної інфраструктури, необхідність модернізації системи теплозабезпечення м. Олександрії	5,12
2	Накопичення на буровугільних підприємствах соціальних проблем, які не вирішуються роками і не залежать від міста	5,11
3	Необхідність будівництва об'їзної дороги в обхід м. Олександрії	4,97
4	Поганий стан доріг (необхідна реконструкція, капітальний та поточний ремонт доріг, внутрішньо-будинкових та квартальних під'їзних доріг)	4,75
5	Темпи старіння населення, природного скорочення чисельності, зростання демографічного навантаження на осіб працездатного віку	4,66
6	Невпинне погіршення експлуатаційних характеристик багатоквартирних житлових будинків, небезпека утворення	4,57

№	Слабкі сторони і зовнішні загрози	Бали (від 0 до 6)
	невідновних руйнувань конструктивних елементів будинків, неефективне функціонування ЖКГ міста	
7	Незбалансований просторовий розвиток: неефективність нагляду за містобудівною діяльністю, об'єктами довгобудів та реконструкцій, зокрема в центральній частині міста, недостатній розвиток транспортно-логістичної мережі	4,42
8	Неможливість виконання капітальних ремонтів житлових будинків за рахунок поточних платежів	4,34
9	Необхідність капремонту, модернізації та заміни пасажирських ліфтів	4,25
10	Недостатнє оснащення житлових будинків засобами обліку теплової енергії	4,18
11	Еефективне і некваліфіковане управління системою ЖКГ, охорони здоров'я, освіти, безпеки, необхідність створення ефективною системи підбору кадрів, єдиних стандартів надання комунальних послуг та дієвої системи контролю за їх дотриманням	2,75
12	Низькі темпи зростання реальної зарплати в області (75,3% від рівня країни)	2,30
13	Загальний низький рівень культури населення, збереження радянського образу мислення, нерозвинуте громадянське суспільство	2,05
14	Недостатня матеріально-технічна база закладів культури міста, недостатній рівень фінансування пам'яткоохоронної діяльності, що не сприяє розвитку туризму (відсутність історико-архітектурного плану міста, повільна паспортизація та ін.)	1,85
15	Зростання заборгованості з зарплати на рівні країни, області, міста	1,80
16	Повільне реформування сфер, пов'язаних з якістю життя населення (ЖКХ, охорони здоров'я, освіти, правоохоронної діяльності тощо)	1,45

ДОДАТОК 4

Оцінки впливу факторів на основні напрями сталого розвитку (за даними експертного опитування)

№	Напрями сталого розвитку	Оцінка впливу позитивних факторів	Оцінка впливу негативних факторів
	Економічне зростання і зайнятість		
1	Виробничий потенціал	4,50	3,43
2	Зайнятість	4,61	3,33
	Інвестиційно-інноваційний розвиток		
3	Інвестиції	4,08	3,05
4	Інновації	3,38	2,64
	Раціональне використання ресурсів		
5	Водні ресурси	3,69	3,78
6	Енергетичні та інші ресурси	2,74	4,35
	Якість довкілля		
7	Повітря	1,35	1,45
8	Вода	1,35	2,92
9	Поводження з відходами	1,50	5,23
10	Зелені зони	1,35	2,42
	Рівень життя населення		
11	Подолання нерівності	4,76	2,85
12	Соціальний захист	1,50	3,25
	Якість життя населення		
13	Житло	1,20	3,41
14	Охорона здоров'я	2,90	1,65

15	Освіта	5,25	1,80
16	Культура	3,02	1,75
17	Безпека	1,80	1,80
	Міська інфраструктура		
18	Транспорт	4,05	4,86
19	Технічна інфраструктура	3,90	3,44
20	Просторова інфраструктура	2,88	3,23
21	Розумне місто	1,20	2,05

ДОДАТОК 5

Перелік проектів, запропонованих для реалізації в рамках Стратегії сталого розвитку м. Олександрії органами виконавчої влади, місцевого самоврядування та приватним бізнесом

№	Назва розробленого проекту	Тер- мін вик., роки	Рік почат- ку	Ініціатор [Виконавець]	Вартість, тис. грн (в цінах 2013-15)	Джерело фінансування	Стратегічні пріоритети	Коментар
001	Оптимізація системи теплозабезпечення м. Олександрії	4	2017	КП «Теплокомуненерго» за підтримки місцевої влади [Тендер]	490900	Кредит Європейського інвестиційного банку на 25 років	СПЗ	Проект важливий з огляду на розвиток міської інфраструктури і раціональне використання ресурсів, однак, не є зрозумілим - чи передбачає він створення постійних робочих місць. Потребує додаткового розгляду з залученням експертів, зокрема, щодо відповідності його схемі тепlopостачання міста
002	Будівництво блочно-модульної котельні дитячої музичної школи (пл. Соборна, 6), з заміною обладнання для заміщення споживання природного газу	1	2017	Міська влада [Упр. культури і туризму]	2107,632	Держбюджет	СПЗ	Проект є важливим. Водночас, слід розглянути можливість його реалізації як комплексного в контексті капремонту та термомодернізації школи загалом. Передбачається створення 3 робочих місць
003	Реставрація будівлі Олександрійського міського Палацу культури вул. 6-го Грудня, 2	1	2016	Місцева влада [Управління кап. будівництва Кіровоградської]	3841,698	Держбюджет	СП2, СПЗ	Проект є важливим з огляду на підвищення якості життя населення і вирішення проблем енергоефективності

№	Назва розробленого проекту	Термін вик., роки	Рік початку	Ініціатор [Виконавець]	Вартість, тис. грн (в цінах 2013-15)	Джерело фінансування	Стратегічні пріоритети	Коментар
				облдержадміністрації]				
004	Капремонт по заміні вітражів у бібліотеці ім. Пушкіна вул. 50 років Жовтня, 14	1	2016	Міська рада [Упр. культури і туризму]	110	Місцевий бюджет	СП2, СП3	Проект є важливим з огляду на підвищення якості життя населення і вирішення проблем енергоефективності
005	Капремонт приміщень Олександрійського музейного центру вул. 50 років Жовтня, 14	1	2017	Міська рада [Упр. культури і туризму]	999,9	Місцевий бюджет	СП2, СП3	Проект є важливим з огляду на підвищення якості життя населення і вирішення проблем енергоефективності
006	Удосконалення транспортної мережі м. Олександрії (потенційний)	1	2016	Місцева влада [Управління ЖКГ]	150	Міський бюджет	СП3	Проект є важливим. Необхідно підготувати для оцінки проектну пропозицію
007	Оновлення і модернізація міського пасажирського транспортного парку (потенційний)	1	2016	Місцева влада [Приватні перевізники]	1500	За рахунок приватних перевізників	СП3	Проект є важливим. Необхідно підготувати для оцінки проектну пропозицію
008	Створення системи роздільного збору ТПВ на території міста (потенційний)			Місцева влада [Місцева влада і приватний бізнес]	11686	Грантові кошти, місцевий бюджет	СП2	Проект є надзвичайно важливим для міста. Водночас, для досягнення ефекту необхідно розглядати його в комплексі з іншими проектами з удосконалення системи поводження з побутовими відходами
009	Створення пасічного господарства на основі «Системи Апіполь»	1	2016	Приватний бізнес [ТОВ «МЕДОНОС», досвід роботи з 12.03.2015]	9200	Власні кошти ТОВ «Медонос» та кошти інвесторів	СП1	Проект заслуговує на підтримку. Водночас його реалізація не здійснить суттєвого впливу на поліпшення життя в місті. Передбачається створення 10 робочих місць

№	Назва розробленого проекту	Тер-мін вик., роки	Рік початку	Ініціатор [Виконавець]	Вартість, тис. грн (в цінах 2013-15)	Джерело фінансування	Стратегічні пріоритети	Коментар
010	Виробництво альтернативного палива – палетів із деревини	1	2016	Приватний бізнес [ФО-П Чумак Андрій Олександрович, досвід роботи з 16.11.2011]	2000	Кошти інвесторів	СП3, СП1	Проект є важливим. Передбачається створення 6 робочих місць. Доцільно розглянути можливості використання відповідної продукції у системі теплопостачання міста
011	Ремонт та тех. обслуговування військової техніки, яка використовується у зоні АТО	1	2016	Приватний бізнес [ПП «Автодім-Олександрія», досвід роботи з 2005 р.]	500	Кошти інвесторів ПП «Автодім-Олександрія», МФПП та Регіон. фонду підтримки підприємництва	СП1	Передбачається створення 6 робочих місць Проект не можна визнати сталим та стратегічним – ремонт та обслуговування військової техніки може втратити попит після завершення АТО
012	Надання медичної допомоги хворим нефрологічного профілю, які потребують лікування методом гемодіалізу. Створення центру нефрології та діалізу (потенційний)	2	2017	Місцева влада [ПАТ «Кіровоградський ін-т «Міськбудпроект»]	5086	Держбюджет, місцевий бюджет, гранти, інші інвестиції	СП2	Проект відповідає стратегічним пріоритетам. Доцільно розглядати проекти 012-014 у комплексі
013	Придбання комп'ютерного томографу 16-32 зрізового (потенційний)	2	2017	Місцева влада [МКЛПЗ міська лікарня №1 м. Олександрії]	18000	Держбюджет, місцевий бюджет, гранти, інші інвестиції	СП2	Проект відповідає стратегічним пріоритетам. Доцільно розглядати проекти 012-014 у комплексі
014	Придбання ортопантомографу (потенційний)	1	2016	Місцева влада [Міська комунальна лік.-проф. установа - стоматологічна поліклініка]	800	Місцевий бюджет	СП2	Проект відповідає стратегічним пріоритетам. Доцільно розглядати проекти 012-014 у комплексі

№	Назва розробленого проекту	Термін вик., роки	Рік початку	Ініціатор [Виконавець]	Вартість, тис. грн (в цінах 2013-15)	Джерело фінансування	Стратегічні пріоритети	Коментар
015	Реконструкція Марто-Іванівських очисних споруд потужністю 10 тис. куб.м / добу (потенційний)	1	2016	Обласне КП "Дніпро-Кіровоград" [Тендер]	15000	Держфонд охорони навкол. середовища, гранди, бізнес, ППП	СП2, СП3	Проект відповідає стратегічним пріоритетам. Важливість його ще зростає, якщо він створює нові робочі міста. Водночас доцільно розглядати його в комплексі з іншими проектами щодо удосконалення системи водовідведення та очищення стоків
016	Реконструкція системи відведення сирого осаду та надлишкового активного мулу з впровадженням технології інтенсифікації процесу зневоднення осаду на мулових майданчиках Марто-Іванівських очисних споруд	1	2016	Обласне КП "Дніпро-Кіровоград" [Тендер]	4824	Держфонд охорони навкол. середовища, гранди, бізнес, ППП	СП2, СП3	Проект відповідає стратегічним пріоритетам. Важливість його ще зростає, якщо він створює нові робочі міста. Водночас доцільно розглядати його в комплексі з іншими проектами щодо удосконалення системи водовідведення та очищення стоків
017	Реконструкція Димитрівських очисних споруд (потенційний)	1	2016	Обласне КП "Дніпро-Кіровоград" [Тендер]	4000	Держфонд охорони навкол. середовища, гранди, бізнес, ППП	СП2, СП3	Проект відповідає стратегічним пріоритетам. Важливість його ще зростає, якщо він створює нові робочі міста. Водночас доцільно розглядати його в комплексі з іншими проектами щодо удосконалення системи водовідведення та очищення стоків
018	Реконструкція навчального закладу №21 під розміщення початкової школи по вул. Садовій, 60	2	2017	Міська рада [Тендер]	15243	Держфонд регіон.розвитку при співфінансуванні з	СП2, СП3	Проект є важливим для підвищення якості життя населення. Водночас він носить короткостроковий характер

№	Назва розробленого проекту	Тер-мін вик., роки	Рік початку	Ініціатор [Виконавець]	Вартість, тис. грн (в цінах 2013-15)	Джерело фінансування	Стратегічні пріоритети	Коментар
						місцевого бюджету		
019	Реконструкція системи водопостачання мікрорайону «Радянський»	4	2017	Місцева влада [Тендер]	5834,344	Грантові кошти, кошти міжнародних фін. організацій	СП2, СП3	Проект відповідає стратегічним пріоритетам.
020	Реконструкція зливової каналізації по вул. Луначарського	4	2017	Місцева влада [Тендер]	996,709	Грантові кошти, кошти міжнародних фін. організацій	СП2, СП3	Проект відповідає стратегічним пріоритетам. Важливість його ще зростає, якщо він створює нові робочі міста. Водночас доцільно розглядати його в комплексі з іншими проектами щодо удосконалення системи водовідведення та очищення стоків
021	Будівництво звалища твердих побутових і нетоксичних відходів в м. Олександрія (II черга)	3	2018	Місцева влада [Тендер]	2968,549	Грантові кошти, кошти міжнародних фін. організацій	СП2	Проект є надзвичайно важливим для міста. Водночас, для досягнення ефекту необхідно розглядати його в комплексі з іншими проектами з удосконалення системи поводження з побутовими відходами в цілому
022	Реконструкція житлового будинку № 7 по бульвару 60 років СРСР	4	2017	Місцева влада [Тендер]	5924,6	Грантові кошти, кошти міжнародних фін. організацій	СП2, СП3	Проект є важливим з позицій розвитку енергоефективності і підвищення якості життя населення. Водночас він носить короткостроковий характер
023	Реконструкція житлового будинку № 28 по вул. 50 років Жовтня	4	2017	Місцева влада [Тендер]	3982,9	Грантові кошти, кошти міжнародних фін.	СП2, СП3	Проект є важливим з позицій розвитку енергоефективності і підвищення якості життя

№	Назва розробленого проекту	Тер- мін вик., роки	Рік почат- ку	Ініціатор [Виконавець]	Вартість, тис. грн (в цінах 2013-15)	Джерело фінансування	Стратегічні пріоритети	Коментар
						організацій		населення. Водночас він носить короткостроковий характер
024	Реконструкція житлового будинку № 61а по вул. Шевченка	4	2017	Місцева влада [Тендер]	6107,8	Грантові кошти, кошти міжнародних фін. організацій	СП2, СП3	Проект є важливим з позицій розвитку енергоефективності і підвищення якості життя населення. Водночас він носить короткостроковий характер
025	Реконструкція житлового будинку № 75 по вул. Калініна	4	2017	Місцева влада [Тендер]	4979,6	Грантові кошти, кошти міжнародних фін. організацій	СП2, СП3	Проект є важливим з позицій розвитку енергоефективності і підвищення якості життя населення. Водночас він носить короткостроковий характер
026	Реконструкція житлового будинку № 13а по вул. Канатенка	4	2017	Місцева влада [Тендер]	6275,1	Грантові кошти, кошти міжнародних фін. організацій	СП2, СП3	Проект є важливим з позицій розвитку енергоефективності у житловому секторі. Водночас він носить короткостроковий характер
027	Шатровий дах в житловому будинку по вул. 50 років Жовтня,9	4	2017	Місцева влада [Тендер]	1499	Грантові кошти, кошти міжнародних фін. організацій	СП2, СП3	Проект є важливим з позицій розвитку енергоефективності у житловому секторі. Водночас він носить короткостроковий характер
028	Будівництво 2-ї нитки водопроводу до ЦТП 122 по пр. Леніна	4	2017	Місцева влада [Тендер]	502,662	Грантові кошти, кошти міжнародних фін. організацій	СП2	Проект є важливим з огляди на стратегічні пріоритети щодо досягнення ЦСР. Не є зрозумілим його поточний стан та можливості щодо залучення фінансування
029	Капремонт дорожнього покриття вул. Калініна (від вул. Червоного Козацтва до вул.	4	2017	Міська рада [Тендер]	6816,25	Державний, обласний,	СП3	Проект є важливим, водночас не носить стратегічного

№	Назва розробленого проекту	Тер-мін вик., роки	Рік початку	Ініціатор [Виконавець]	Вартість, тис. грн (в цінах 2013-15)	Джерело фінансування	Стратегічні пріоритети	Коментар
	Першотравневої)					місцевий бюджети		характеру
030	Капремонт дорожнього покриття вул. Садової (від вул. Червоноармійської до вул. Щербакова)і	4	2017	Міська рада [Тендер]	5028,874	Державний, обласний, місцевий бюджети	СП3	Проект є важливим, водночас не носить стратегічного характеру
031	Капремонт дорожнього покриття вул. 6-го Грудня	4	2017	Міська рада [Тендер]	7999,015	Державний, обласний, місцевий бюджети	СП3	Проект є важливим, водночас не носить стратегічного характеру
032	Капремонт дорожнього покриття вул. Луначарського (від вул. Калініна до вул.6-го Грудня)	4	2017	Міська рада [Тендер]	3264,969	Державний, обласний, місцевий бюджети	СП3	Проект є важливим, водночас не носить стратегічного характеру
033	Капремонт дорожнього покриття вул. Багратіона	4	2017	Міська рада [Тендер]	521,52	Місцевий бюджет	СП3	Проект є важливим, водночас не носить стратегічного характеру
034	Капремонт дорожнього покриття пров. Чичеріна (від вул. Свердлова до вул. Червоноармійської)	4	2017	Міська рада [Тендер]	3414,285	Державний, обласний, місцевий бюджети	СП3	Проект є важливим, водночас не носить стратегічного характеру
035	Капремонт алеї скверу по вул. Калініна біля спорткомплексу «Планета Спорт»	4	2017	Міська рада [Тендер]	790,735	Держбюджет	СП2	Проект є важливим, водночас не носить стратегічного характеру
036	Відновлення сприятливого гідрологічного режиму річок Березівка та Інгулець у межах міста	5	2017	Міська рада [Тендер]	59850	Державний , обласний, місцевий бюджети, грантові кошти	СП2	Проект відповідає стратегічним пріоритетам
037	Заміна, модернізація, капремонт та експертне обстеження пасажирських ліфтів	5	2016	Міська рада [Тендер]	8482,1	Місцевий бюджет	СП2	Проект є важливим, водночас не носить стратегічного характеру
038	Створення енергетичного інфраструктурного кластеру (потенційний)			Приватний бізнес [НВП «ІНТЕХПРОЕКТ»]	445600	Кошти інвесторів, гранти, міжнародні програми НЕФКО	СП1, СП2	Проект важливий для розвитку міської системи тепlopостачання і

№	Назва розробленого проекту	Термін вик., роки	Рік початку	Ініціатор [Виконавець]	Вартість, тис. грн (в цінах 2013-15)	Джерело фінансування	Стратегічні пріоритети	Коментар
								раціонального використання енергетичних ресурсів. Водночас його слід розглянути в контексті схеми теплопостачання міста та у співвідношенні з іншими проектами в сфері теплопостачання
039	Створення сільськогосподарського кластеру (потенційний)			Приватний бізнес [НВП «ІНТЕХПРОЕКТ»]	2875000	Міжнародні гранти, кредити	СП1	Проект важливий для розвитку промислового виробництва. Будівництво виробничого комплексу передбачає створення не менше 300 нових робочих місць
040	Створення енергохімічного кластеру (потенційний)			Приватний бізнес [НВП «ІНТЕХПРОЕКТ»]	1437500	Міжнародні гранти, кредити	СП1	Проект важливий для відродження буровугільної промисловості. Передбачає створення не менше 300 нових робочих місць.
041	Заміна природного газу в теплопостачанні центральної частині м. Олександрія (потенційний)	4	2016	Приватний бізнес [НВП «ІНТЕХПРОЕКТ»]	533520	Міжнародні гранти, кредити	СП1, СП3	Проект поєднує виконання завдань модернізації системи теплопостачання, використання альтернативних джерел енергії та забезпечення міста власними енергоресурсами. Передбачає створення не менше 100 нових робочих місць. Необхідно розглядати в контексті міської схеми теплопостачання та у співвідношенні з іншими

№	Назва розробленого проекту	Тер- мін вик., роки	Рік почат- ку	Ініціатор [Виконавець]	Вартість, тис. грн (в цінах 2013-15)	Джерело фінансування	Стратегічні пріоритети	Коментар
								проектами у цій сфері
042	Будівництво комплексу з повного циклу переробки ТПВ (потенційний)	4		Приватний бізнес [НВП «ІНТЕХПРОЕКТ»]	561600	Міжнародні гранти, кредити	СП1, СП2	Проект є надзвичайно важливим для міста. Його реалізація створить комплексну систему поводження з побутовими відходами і забезпечить нові робочі міста.